

**ΠΜΣ: ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ, ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ και ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ,
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ,
ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

Διπλωματική Εργασία

**« ΕΜΜΕΣΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ:
ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ »**

της

ΑΡΓΥΡΩΣ Κ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΛΟΣ

Βόλος 2018

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

*Η εργασία αυτή αφιερώνεται στους γονείς μου,
Κωνσταντίνο και Ειρήνη*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας κ.Φίλο Ιωάννη για την πολύτιμη βοήθεια, την υπομονή και την κατανόηση που έδειξε. Επιπλέον όλους τους καθηγητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Λογιστικής και Ελεγκτικής για τη συνεργασία τους και τη συνολική συμβολή τους στην βελτίωση της κατάρτισής μου μέσω του διδακτικού έργου τους.

Ευχαριστώ τους γονείς μου για την προτροπή τους για συνεχή βελτίωση, την ανεξάντλητη υπομονή, την αμέριστη συμπαράσταση, την εμπιστοσύνη και την αγάπη τους καθ' όλη τη διάρκεια των ακαδημαϊκών μου σπουδών.

Ευχαριστώ επίσης τον Ρέππα Παναγιώτη που από την πρώτη στιγμή πίστεψε σε μένα και τα λόγια του με πείσμωναν σε κάθε βήμα έως την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Τέλος, ένα ιδιαίτερο ευχαριστώ θα εκφράσω στην Περτσινίδου Ντόρα, φορολογική ελεγκτής και ξεχωριστή φίλη, για την ηθική, πρακτική και ουσιαστική συμπαράσταση και βοήθειά της, στην οποία και οφείλω την ολοκλήρωση αυτής της εργασίας.

ΕΜΜΕΣΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ: ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το φαινόμενο της φοροδιαφυγής είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα που απασχολεί και ταλανίζει πολλές χώρες και φυσικά την Ελλάδα, στην οποία έχει λάβει μεγάλες διαστάσεις - κυρίως προ κρίσης και μνημονίων - με αποτέλεσμα την ύφεση και το βάρος των φόρων να το επωμίζονται δυσανάλογα οι πολίτες.

Η παρούσα εργασία αναφέρεται στις νέες μεθόδους φορολογικού ελέγχου που εφαρμόζονται πλέον και στη χώρα μας. Οι πρακτικές αυτές είναι οι Έμμεσες Τεχνικές Ελέγχου και πρόκειται για διεθνώς αναγνωρισμένες τεχνικές ελέγχου που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης μέσω της ανάλυσης των οικονομικών δεδομένων των φορολογουμένων χρησιμοποιώντας πληροφορίες από ένα εύρος πηγών, πέραν της δήλωσης του φορολογούμενου και των επίσημων βιβλίων και στοιχείων αυτού. Στοχεύουν στη φορολόγηση φυσικών προσώπων μεγάλου πλούτου που διαφεύγουν της φορολογίας με τους υπάρχοντες τρόπους φορολόγησης, στον εκσυγχρονισμό των ελεγκτικών Υπηρεσιών με την εφαρμογή πρωτοποριακών μεθόδων ελέγχου, στην ανάδειξη της διαχρονικά αποκρυβείσας φορολογητέα ύλης ακολουθώντας την διαδρομή του χρήματος και στην εμπέδωση του αισθήματος κοινωνικής δικαιοσύνης και χρηστής διοίκησης.

Λέξεις Κλειδιά: Φοροδιαφυγή, Φορολογικός Έλεγχος, Έμμεσες Τεχνικές Ελέγχου,
Φορολογητέα Ύλη

ABSTRACT

The phenomenon of tax evasion is a timeless problem that afflicts and ravages many countries, among them Greece. Mainly in a pre-crisis and memorandum of understanding era it has reached its peak with the result of entering recession and the burden of taxes being disproportionately borne by the citizens.

This paper is about the new tax auditing methods that are currently in use by our country. These practices are called formal indirect methods and are internationally recognized control techniques used to determine taxable items by analyzing taxpayers' financial data using information from a range of sources other than the taxpayer's declaration and official books and records . They aim at taxing wealthy individuals who avoid taxation through existing taxation methods, at modernizing audit services by applying pioneering control methods, at highlighting tax-deductible material over time, following the path of money and at enhancing the sense of social justice and good management.

Key words: tax evasion, taxation audit, formal indirect methods, taxable assets

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη.....	4
Abstract.....	5
Ευρετήριο Πινάκων	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Φορολογική Απάτη

1.1 Εισαγωγή.....	9
1.2 Φορολογική συμμόρφωση.....	9
1.3 Διάκριση φοροδιαφυγής-φοροαποφυγής.....	10
1.4 Φοροδιαφυγή.....	10
1.5 Φοροαποφυγή.....	15
1.6 Τρόποι αντιμετώπισης.....	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: Ο Φορολογικός Έλεγχος

2.1 Εισαγωγή.....	19
2.2 Έννοια του φορολογικού ελέγχου.....	19
2.3 Σκοπός του φορολογικού ελέγχου.....	20
2.4 Όργανα Διενέργειας των Φορολογικών Ελέγχων.....	21
2.5 Είδη φορολογικών ελέγχων.....	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : Έμμεσες Τεχνικές Ελέγχου

3.1 Εισαγωγή	27
3.2 Επιλογή έμμεσης τεχνικής ελέγχου.....	29
3.3 Έμμεσες τεχνικές ελέγχου στην Ελλάδα.....	29
3.4 Ανάλυση έμμεσων τεχνικών ελέγχου.....	39
3.4.1 Τεχνική Ανάλυσης Ρευστότητας.....	39
3.4.2 Τεχνική της Καθαρής Θέσης.....	41
3.4.3 Τεχνική Τραπεζικών Καταθέσεων και Δαπανών σε Μετρητά.....	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Μελέτη περίπτωσης

4.1 Έκθεση Ελέγχου.....	47
-------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : Συμπεράσματα–Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα.....66

Βιβλιογραφία	71
--------------------	----

Παράρτημα.....	74
----------------	----

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

1. ΠΙΝΑΚΑΣ 1- πιστώσεις και η κρίση του ελέγχου σχετικά με τα προσκομισθέντα στοιχεία	49-50
2. Οικονομικό Έτος 2012 (Διαχειριστική περίοδος 01/01/2011 - 31/12/2011)	52
3. Οικονομικό Έτος 2013 (Διαχειριστική περίοδος 01/01/2012 - 31/12/2012).....	53
4. Οικονομικό Έτος 2014 (Διαχειριστική περίοδος 01/01/2013 - 31/12/2013).....	54
5. Τεχνική «του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά» (Χρήσεις 2011 – 2013	56-58
6. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΟΔΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	58-59
7. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	60

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ :

8. Διαχειριστική περίοδος 01/01/2011-31/12/2011	63
9. Διαχειριστική περίοδος 01/01/2012-31/12/2012	64
10. Διαχειριστική περίοδος 01/01/2013-31/12/2013	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΤΗ

1.1 Εισαγωγή

Το φαινόμενο της φορολογικής απάτης είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα που απασχολεί και ταλανίζει πολλές χώρες και φυσικά την Ελλάδα, στην οποία έχει λάβει μεγάλες διαστάσεις - κυρίως προ κρίσης και μνημονίων - με αποτέλεσμα την ύφεση και το βάρος των φόρων να το επωμίζονται ολοένα και περισσότερο οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι. Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει προσπάθεια διασαφήνισης των όρων φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή, το νόημα των οποίων είναι συχνά συγκεχυμένο. Επιπλέον, θα διερευνηθούν τα αίτια τους και θα εντοπιστούν οι επιπτώσεις τους στην κοινωνία, την οικονομία και την εφαρμογή αποτελεσματικής δημοσιονομικής πολιτικής.

1.2 Φορολογική συμμόρφωση

Με τον όρο Φορολογική Συμμόρφωση εννοούμε την υπακοή που επιδεικνύουν οι φορολογούμενοι στους νόμους και διατάξεις της χώρας που φορολογούνται. Ειδικότερα η ορθολογική, εκούσια και ενσυνείδητη συμπεριφορά που έχει σαν αποτέλεσμα πράξεις παρακολούθησης και σεβασμού στην φορολογική νομοθεσία. Η φορολογική συμμόρφωση μετριέται από τον βαθμό στον οποίο ο φορολογούμενος ανταποκρίνεται ή μη στο πνεύμα καθώς και στο γράμμα των φορολογικών νόμων της χώρας του.

Το επίπεδο φορολογικής συμμόρφωσης σε κάθε κράτος διαφοροποιείται εξαιτίας ποικίλων παραγόντων οι οποίοι παρατίθενται παρακάτω :

α) Έλλειψη φορολογικής συνείδησης εξαιτίας κυρίως χαμηλής φορολογικής ηθικής λόγω εγωιστικής συμπεριφοράς και άρνησης φορολογικής συμμόρφωσης, β) Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και συνεπώς αδυναμία κατανόησης των προβλημάτων εκούσιας αποφυγής φορολόγησης και μετακύλησης των φορολογικών βαρών στους υπολοίπους, γ) Πολυπλοκότητα Φορολογικών Νόμων με αποτέλεσμα την αδυναμία παρακολουθούσης και εφαρμογής τους, δ) Υψηλό επίπεδο διαφθοράς σε όλους τους τομείς και δράσεις τους κράτους, ε) Αναποτελεσματικό σύστημα ποινών με αποτέλεσμα να μην είναι λειτουργεί αποτρεπτικά για τους φοροφυγάδες.

1.3 Διάκριση φοροδιαφυγής-φοροαποφυγής

Οι κύριες επιπτώσεις της **Μη Φορολογικής Συμμόρφωσης** είναι πρωτίστως η Φοροδιαφυγή και δευτερευόντως αλλά εξίσου σημαντική η Φοροαποφυγή.

Η κύρια διαφορά των δύο παραπάνω εννοιών είναι ότι με τον όρο **Φοροδιαφυγή** εννοούμε **παράνομες πράξεις** ή ακόμα και παραλείψεις του φορολογουμένου με τις οποίες προσπαθεί να μειώσει την φορολογική του επιβάρυνση, ενώ με το όρο Φοροαποφυγή ο φορολογούμενος εκμεταλλεύεται νομοθετικά κενά καθώς και την δυνατότητα πραγματοποίησης τεχνητών διευθετήσεων με απώτερο σκοπό να περιορίσει την φορολογική του επιβάρυνση.

1.4 Φοροδιαφυγή

Το πρόβλημα της φοροδιαφυγής είναι από τα σημαντικότερα σε μια οικονομία και η καταπολέμησή της αποτελεί το κλειδί μιας επιτυχημένης οικονομίας. Συνεπώς η Φοροδιαφυγή αποτελεί για την Φορολογική Διοίκηση τόσο στην χώρα μας όπως και σε όλον τον κόσμο κύριο μέλημά της και για την αντιμετώπισή της έχει ορίσει το Νομικό Πλαίσιο αυτής όπως αποτυπώνεται αναλυτικά παρακάτω.

Σύμφωνα με τον κώδικα Φορολογικής διαδικασίας (Ν.4174/2013) στο άρθρο 55 παράγραφος 1 ως φοροδιαφυγή νοείται :

- ❖ η απόκρυψη καθαρών εισοδημάτων από οποιαδήποτε πηγή με μη υποβολή δήλωσης ή με υποβολή ανακριβούς δήλωσης και με σκοπό τη μη πληρωμή φόρου εισοδήματος. Ως απόκρυψη καθαρών εισοδημάτων νοείται και η περίπτωση κατά την οποία καταχωρούνται στα βιβλία πλασματικές ή εικονικές ολικές ή μερικές δαπάνες ή γίνεται επίκληση στη φορολογική δήλωση τέτοιων δαπανών, ώστε να μην εμφανίζονται καθαρά εισοδήματα ή να εμφανίζονται αυτά μειωμένα,
- ❖ η μη απόδοση, ανακριβής απόδοση, συμψηφισμός, έκπτωση ή διακράτηση φόρου προστιθέμενης αξίας και παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, καθώς και η μη υποβολή δήλωσης ή η υποβολή ανακριβούς δήλωσης με σκοπό τη μη πληρωμή των παραπάνω φόρων τελών ή εισφορών, εφόσον προβλέπεται από τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας που αφορά φόρους που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα,

- ❖ η είσπραξη επιστροφής των παραπάνω φόρων από τη Φορολογική Διοίκηση μετά από παραπλάνηση της Φορολογικής Διοίκησης με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων,
- ❖ η έκδοση πλαστών φορολογικών στοιχείων, καθώς και η νόθευση φορολογικών στοιχείων. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωριστεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώριση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο και όταν οι αξίες που αναγράφονται στο πρωτότυπο και στο αντίτυπο αυτού, το οποίο χρησιμοποιείται για φορολογικούς σκοπούς είναι διαφορετικές,
- ❖ η έκδοση εικονικών φορολογικών στοιχείων και η αποδοχή αυτών. Εικονικό είναι το στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή που πραγματοποιήθηκε από πρόσωπα διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στοιχείο ή το ένα από αυτά είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στην κατά τόπο αρμόδια, σύμφωνα με την αναγραφόμενη στο στοιχείο διεύθυνση, φορολογική αρχή. Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται, ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η σχετική διοικητική κύρωση επιβάλλεται, καθώς και η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας»

Σύμφωνα με τον παραπάνω εννοιολογικό προσδιορισμό της φοροδιαφυγής παρατηρείται ότι ο όρος αυτός έχει ταυτιστεί με την παράνομη δραστηριότητα με αποτέλεσμα τον περιορισμό της οικονομικής επιβάρυνσης.

Πολλοί αναλυτές αναφέρουν το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό για να ορίσουν την έννοια της φοροδιαφυγής. Ειδικότερα οι Γεωργακόπουλος Θ και Τάτσος Ν ορίζουν την φοροδιαφυγή ως το εισόδημα που προέρχεται από παράνομες ενέργειες με στόχο τον περιορισμό της οικονομικής τους επιβάρυνσης , ήτοι μέσω απόκρυψης πωλήσεων από τις

επιχειρήσεις , απόκρυψη εισοδημάτων από τους φορολογουμένους. Επίσης η μη απόδοση του οφειλόμενου φόρου όπως πχ η μη καταβολή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας , η μη έκδοση αποδείξεων λιανικών συναλλαγών καθώς και η καταχώρηση στις περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ εικονικών τιμολογίων δαπανών για περιορισμό του οφειλόμενου ΦΠΑ.

Πέραν των παραπάνω υπάρχουν και μελετητές που έχουν διατυπώσει έννοιες που διαφοροποιούνται από τις παραπάνω επικρατούσες ερμηνείες του όρου φοροδιαφυγή. Συγκεκριμένα σύμφωνα με τον κ.Καννελόπουλο Κ.Α 1195 department of the Treasury 1983 η φοροδιαφυγή αποτελεί το μέρος του φόρου εισοδήματος που θα έπρεπε να δηλώνεται οικειοθελώς από τους φορολογουμένους αλλά δεν γίνεται καθώς επίσης και εκείνο το μέρος των φόρων το οποίο θα έπρεπε να εισπράττεται και να αποδίδεται στο δημόσιο αλλά δεν πραγματοποιείται.

Δεδομένου ότι με τον όρο φοροδιαφυγή ορίζεται το ποσό του εισοδήματος που αποκρύβεται από τους φορολογουμένους , ορισμένοι αναλυτές όπως ο Edgar I Feige έχει προβεί σε διαχωρισμό του εν λόγω εισοδήματος που αποκρύβεται σε δύο ειδών : α) Σε αυτό που προέρχεται από παράνομη δραστηριότητα και με το όρο παράνομη νοείται η μη νόμιμη αγορά είτε η παράνομη συναλλαγή όπως πχ οι πωλήσεις όπλων, λαθρεμπόριο, πωλήσεις ναρκωτικών ουσιών β) Στο εισόδημα που παρότι προέρχεται από νόμιμες αγορές εντούτοις δεν δηλώνεται από τους φορολογουμένους και γ) Σε εισόδημα που δημιουργείται σε νόμιμες δραστηριότητες αλλά εκτός των οργανωμένων αγορών και ως εκ τούτου δεν καταγράφεται ως εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή.

Η φοροδιαφυγή σύμφωνα με το **άρθρο 66 του ν.4174/2013** διώκεται ποινικά και ως εκ τούτου έχουν οριστεί τα εγκλήματα φοροδιαφυγής καθώς και οι ποινές αυτής όπως **παρατίθενται παρακάτω:**

«1. Έγκλημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος με πρόθεση:

- ❖ προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) ή ειδικού φόρου ακινήτων (ΕΦΑ), αποκρύπτει από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης φορολογητέα εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή ή περιουσιακά στοιχεία, ιδίως παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση ή καταχωρίζοντας στα λογιστικά αρχεία εικονικές (ολικά ή μερικά) δαπάνες ή επικαλούμενος στη φορολογική δήλωση τέτοιες δαπάνες, ώστε να μην εμφανίζεται φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται αυτή μειωμένη,*

- ❖ β) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του φόρου προστιθέμενης αξίας, του φόρου κύκλου εργασιών, του φόρου ασφαλιστρών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη Φορολογική Διοίκηση με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς ή λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος δια-κρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές,
- ❖ γ) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου πλοίων δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς στο Δημόσιο το φόρο αυτόν.

2. Παρακρατούμενοι φόροι, τέλη και εισφορές είναι εκείνοι που ρητά ορίζονται σε επί μέρους διατάξεις ότι παρακρατούνται και τελικά αποδίδονται στο Δημόσιο ή άλλο φορέα από πρόσωπο διάφορο του πραγματικού φορολογούμενου.

3. Όποιος διαπράττει έγκλημα φοροδιαφυγής από τα αναφερόμενα στη παράγραφο 1 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών: α) αν ο φόρος που αναλογεί στα φορολογητέα εισοδήματα ή στα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, ή β) αν το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς που δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς ή επεστράφη ή συμψηφίστηκε ή εξέπεσε ή διακρατείται υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος: αα) τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, εφόσον αφορά φόρο προστιθέμενης αξίας ή ββ) τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, τέλους ή εισφοράς σε κάθε άλλη περίπτωση.

4. Επιβάλλεται κάθειρξη αν το ποσό του φόρου, τέλους ή εισφοράς της προηγούμενης παραγράφου υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, εφόσον αφορά φόρο προστιθέμενης αξίας, ή τις εκατό πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ σε κάθε άλλη περίπτωση φόρου, τέλους ή εισφοράς.

5. Όποιος εκδίδει πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία, καθώς και όποιος αποδέχεται

εικονικά φορολογικά στοιχεία ή νοθεύει τέτοια στοιχεία, ανεξάρτητα από το αν διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών, εκτός και αν τα φορολογικά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παραγράφων 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Ειδικά, όποιος εκδίδει ή αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, τιμωρείται: α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ και β) με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ. Για την κάλυψη των παραπάνω ορίων δεν υπολογίζονται φορολογικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παραγράφων 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωριστεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώριση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου. Εικονικό είναι το φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή στην οποία το ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη που αναγράφονται στο στοιχείο είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στη Φορολογική Διοίκηση. Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή νομική οντότητα ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας. Δεν είναι εικονικό για τον λήπτη το φορολογικό στοιχείο το οποίο αφορά πραγματική συναλλαγή, αν το πρόσωπο του εκδότη είναι διαφορετικό από αυτό που αναγράφεται στο στοιχείο.

Δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωνία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο, έχει καταχωρηθεί στα βιβλία τόσο του λαμβάνοντα όσο και του εκδίδοντα το στοιχείο, η αξία αυτού έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις ΦΠΑ και φορολογίας εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό.

6. Για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται ιδίως υπόψη το ύψος του ποσού που αποκρύφτηκε ή δεν αποδόθηκε και η διάρκεια της απόκρυψης ή μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης. Η μεταχείριση από τον δράστη ιδιαιτέρων τεχνασμάτων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση».

1.5 Φοροαποφυγή

Όπως ειπώθηκε παραπάνω εξίσου σημαντική επίπτωση της Μη φορολογικής Συμμόρφωσης είναι και η Φοροαποφυγή . Με τον όρο Φοροαποφυγή εννοούμε την ενέργεια που πραγματοποιεί κάθε φυσικό – νομικό πρόσωπο εκμεταλλευόμενο κενά στους φορολογικούς νόμους και διατάξεις της χώρας στην οποία δραστηριοποιείται και φορολογείται , ώστε να μειώσει την φορολογική του επιβάρυνση καθώς επίσης και τις ενέργειες που προβαίνει δημιουργώντας τεχνητές διευθετήσεις παραβαίνοντας όχι τον τύπο αλλά το πνεύμα του νόμου.

Για την καταπολέμηση της Φοροαποφυγής έχει οριστεί το Νομικό Πλαίσιο για τον προσδιορισμό και την διάκριση αυτής από την Φοροδιαφυγή. Ειδικότερα στο άρθρο 38 του Νόμου 4174/2013 όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 12 του άρθρου 46 του νόμου 4223/2013(ΦΕΚ Α'287/31.12.2013) διατυπώνονται τα παρακάτω.

*«1. Κατά τον προσδιορισμό φόρου, η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αγνοεί κάθε **τεχνητή διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων** που αποβλέπει σε αποφυγή της φορολόγησης και οδηγεί σε φορολογικό πλεονέκτημα. Οι εν λόγω διευθετήσεις αντιμετωπίζονται, για φορολογικούς σκοπούς, με βάση τα χαρακτηριστικά της οικονομικής τους υπόστασης.*

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως «**διευθέτηση**» νοείται κάθε συναλλαγή, δράση, πράξη, συμφωνία, επιχορήγηση, συνεννόηση, υπόσχεση, δέσμευση ή γεγονός. Μια διευθέτηση μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από ένα στάδια ή μέρη.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, **η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων είναι τεχνητή εφόσον στερείται οικονομικής ή εμπορικής ουσίας**. Για τον καθορισμό του τεχνητού ή μη χαρακτήρα μιας διευθέτησης ή σειράς διευθετήσεων, η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει εάν αυτές αφορούν μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες καταστάσεις:

- ❖ ο νομικός χαρακτηρισμός των μεμονωμένων σταδίων από τα οποία αποτελείται μια διευθέτηση είναι ασυμβίβαστος με τη νομική υπόσταση της διευθέτησης στο σύνολό της
- ❖ η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν συνάδει με μια συνήθη επιχειρηματική συμπεριφορά
- ❖ η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων περιλαμβάνει στοιχεία που έχουν ως αποτέλεσμα την αλληλοαντιστάθμιση ή την αλληλοακύρωσή τους
- ❖ η σύναψη συναλλαγών είναι κυκλικού χαρακτήρα
- ❖ η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οδηγεί σε σημαντικό φορολογικό πλεονέκτημα αλλά αυτό δεν αντανακλάται στους επιχειρηματικούς κινδύνους, τους οποίους αναλαμβάνει ο φορολογούμενος ή στις ταμειακές ροές του
- ❖ το αναμενόμενο περιθώριο κέρδους πριν από το φόρο είναι σημαντικό σε σύγκριση με το ύψος του αναμενόμενου φορολογικού πλεονεκτήματος.

4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ο στόχος μιας διευθέτησης ή σειράς διευθετήσεων συνίσταται στην αποφυγή της φορολόγησης, εφόσον, ανεξαρτήτως από τις υποκειμενικές προθέσεις του φορολογούμενου αντίκειται στο αντικείμενο, στο πνεύμα και στο σκοπό των φορολογικών διατάξεων που θα ίσχυαν σε άλλη περίπτωση.

5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ένας δεδομένος στόχος πρέπει να θεωρείται κρίσιμος, εφόσον οποιοσδήποτε άλλος στόχος που αποδίδεται ή θα μπορούσε να αποδοθεί στη διευθέτηση ή στη σειρά διευθετήσεων φαίνεται αμελητέος, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων της υπόθεσης.

6. Για να καθοριστεί εάν η διευθέτηση ή η σειρά διευθετήσεων έχει οδηγήσει σε

φορολογικό πλεονέκτημα με την έννοια της παραγράφου 1, η Φορολογική Διοίκηση συγκρίνει το ύψος του οφειλόμενου φόρου από τον φορολογούμενο, λαμβάνοντας υπόψη την εν λόγω διευθέτηση, με το ποσό που θα όφειλε ο ίδιος φορολογούμενος υπό τις ίδιες συνθήκες, εν απουσία της εν λόγω διευθέτησης».

Σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη και προβαίνοντας σε ερμηνεία αυτής με τον όρο “πρακτική” Φοροαποφυγής εννοούμε κάθε τεχνητή διευθέτηση, ή σειρά διευθετήσεων, που αποβλέπει σε αποφυγή της φορολόγησης και οδηγεί σε φορολογικό πλεονέκτημα, το οποίο προκύπτει από τη σύγκριση του οφειλόμενου φόρου, ως συνέπεια της εν λόγω διευθέτησης με το ποσό που θα όφειλε ο ίδιος φορολογούμενος, υπό τις ίδιες συνθήκες, χωρίς την διευθέτηση.

Κατά τον προσδιορισμό του φόρου η φορολογική Διοίκηση δύναται να αγνοεί κάθε τεχνητή διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων που αποβλέπει σε αποφυγή της φορολόγησης και οδηγεί σε φορολογικό πλεονέκτημα.

Σαν “διευθέτηση” νοείται κάθε συναλλαγή, δράση, πράξη, συμφωνία, επιχορήγηση, συνεννόηση, υπόσχεση, δέσμευση ή γεγονός. Μία διευθέτηση μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από ένα στάδια ή μέρη.

Η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων είναι τεχνητή εφόσον στερείται οικονομικής ή εμπορικής ουσίας.

Ο στόχος μιας διευθέτησης ή σειράς διευθετήσεων συνίσταται στην αποφυγή της φορολόγησης, εφόσον, ανεξαρτήτως από τις υποκειμενικές προθέσεις του φορολογούμενου αντίκειται στο αντικείμενο, στο πνεύμα και στο σκοπό των φορολογικών διατάξεων που θα ίσχυαν σε άλλη περίπτωση.

Για να καθοριστεί εάν η διευθέτηση ή η σειρά διευθετήσεων έχει οδηγήσει σε φορολογικό πλεονέκτημα η Φορολογική Διοίκηση συγκρίνει το ύψος του οφειλόμενου φόρου από τον φορολογούμενο, λαμβάνοντας υπόψη την εν λόγω διευθέτηση, με το ποσό που θα όφειλε ο ίδιος ο φορολογούμενος υπό τις ίδιες συνθήκες, εν απουσία της εν λόγω διευθέτησης.

1.6 Τρόποι αντιμετώπισης

Η Φορολογική Διοίκηση στην προσπάθειά της να αυξήσει την φορολογική συμμόρφωση των φορολογουμένων προβαίνει σε χάραξη στρατηγικής αύξησης της πίεσης μετατόπισης των φορολογουμένων από τους μη συμμορφωμένους σε συμμορφωμένους με κύρια στοιχεία αυτής τα κάτωθι : Διευκόλυνση Οικειοθελούς Συμμόρφωσης, Προληπτική Επικοινωνία με ομάδες που ρέπουν προς τη μη συμμόρφωση , εντοπισμός μη συμμορφούμενων , ενημέρωση εντοπισμού , κλήση για οικειοθελή συμμόρφωση , μερικός έλεγχος, Πλήρης έλεγχος. Οι παραπάνω δράσεις ακολουθούν μία λογική συνέχεια η οποία έχει ως κύρια βάση την αντιμετώπιση των κινδύνων αξιοποιώντας στο μέγιστο βαθμό την σχέση κόστους οφέλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Ο ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

2.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστεί με συντομία η έννοια του φορολογικού ελέγχου, η αναγκαιότητά του, οι κατηγορίες στις οποίες αυτός διακρίνεται και θα γίνει αναφορά στους φορείς διενέργειάς του.

Σημαντική είναι η διασαφήνιση των επί μέρους σταδίων που ακολουθούνται στην πορεία ενός ελέγχου. Αρχικά επιλέγεται το υποκείμενο του ελέγχου με την έκδοση της εντολής ελέγχου. Στην συνέχεια ο φορολογικός ελεγκτής αναλύει το φάκελο διενεργώντας τις εκάστοτε ελεγκτικές επαληθεύσεις πάνω στις οποίες θα στηριχτεί ώστε να συντάξει το σημείωμα διαπιστώσεων και την έκθεση ελέγχου με τελικό σκοπό την επιβολή του προστίμου που αναλογεί και την κοινοποίηση αυτού στον υπό εξέταση φορολογούμενο.

2.2 Έννοια του φορολογικού ελέγχου

Σύμφωνα με τον Δαλαμάγκα (1985) ως φορολογικός έλεγχος ορίζεται το σύνολο των ελεγκτικών διαδικασιών και επαληθεύσεων που εκτελούνται από τα κατάλληλα όργανα και εφαρμόζεται στα τηρούμενα λογιστικά βιβλία των επιχειρήσεων με σκοπό:

- i. Τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας.
- ii. Τη διαπίστωση της υποβολής των προβλεπόμενων δηλώσεων και εξακρίβωσης του περιεχομένου αυτών, σε σχέση με τη συναλλακτική δραστηριότητα και τα οικονομικά αποτελέσματα όπως αυτά προκύπτουν από τα προβλεπόμενα και τηρούμενα λογιστικά βιβλία και στοιχεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. και τις αρχές της λογιστικής.
- iii. Τον προσδιορισμό των φορολογικών υποχρεώσεων και των οικονομικών αποτελεσμάτων.

Βάσει του Καραμάνη (2008) ο έλεγχος «είναι η συγκέντρωση από τον ελεγκτή τεκμηρίων σχετικά με ορισμένες πληροφορίες, για να διαπιστωθεί ο βαθμός συμφωνίας μεταξύ των πληροφοριών αυτών και ορισμένων κριτηρίων και η έκφραση σχετικής γνώμης μέσω της έκθεσης ελέγχου»

Αλλά και σύμφωνα με τον Σκόρδο (1992) «Έλεγχος είναι η διαδικασία της διερεύνησης της εγκυρότητας, της ορθότητας και της πραγματικής αξίας. Ο έλεγχος αποβλέπει: α) στην εξακρίβωση της κανονικότητας και της ακρίβειας των εγγραφών, από τις οποίες αποδεικνύεται ότι δεν πραγματοποιήθηκαν λάθη και απάτες και β) στην πρόληψη λαθών και απατών.»

Μετά την αναφορά σε τρεις ορισμούς που έχουν δοθεί στην έννοια του ελέγχου διαπιστώνουμε μία σύγκλιση των απόψεων στο γεγονός ότι τελικά ο φορολογικός έλεγχος αποτελεί μία διαδικασία βασισμένη σε προκαθορισμένα κριτήρια από νόμους, ΠΟΛ και διατάξεις με χαρακτήρα τόσο σωφρονιστικό και κατασταλτικό όσο και προληπτικό.

2.3 Σκοπός του φορολογικού ελέγχου

Μέσα σε ένα ραγδαία αναπτυσσόμενο, ασταθές και πρωτεϊκό οικονομικό τοπίο, ο έλεγχος καθίσταται ζωτικής σημασίας για την εξυγίανση της οικονομίας αλλά και την προστασία των επενδυτών και πιστωτών των οικονομικών μονάδων καθώς συμβάλλει στην δημιουργία αίσθησης αξιοπιστίας και ακρίβειας προς αυτές και εγκυρότητας των οικονομικών καταστάσεων που δημοσιεύουν.

Ο ρόλος του ελέγχου, μέσω του προσδιορισμού των φορολογικών υποχρεώσεων των φυσικών και νομικών προσώπων, ενέχει καίριας σημασίας και στην εισροή των δημοσίων εσόδων. Ο φορολογικός έλεγχος αποτελεί πυλώνα στην πάταξη της φοροδιαφυγής και εκπληρώνει το σκοπό του με τη δημιουργία φορολογικής συνείδησης. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, εφόσον η βασική πηγή άντλησής τους είναι μέσω της φορολόγησης, να εξασφαλίζεται η αύξηση και η είσπραξή τους, ο περιορισμός της παραβατικής συμπεριφοράς, η επιβολή των αναλογούντων προστίμων και τελικά η επίτευξη της συμμόρφωσης. Οδηγούμαστε στο συμπέρασμα πως εάν ο φορολογικός έλεγχος επιτελέσει το σκοπό του, το κράτος αντλεί τους αναγκαίους πόρους ώστε να καταπολεμήσει την οικονομική κρίση που τα τελευταία χρόνια πλήττει τη χώρα και τελικά να οδηγηθεί σε οικονομική και κοινωνική σταθερότητα, σε άσκηση αποδοτικής

δημοσιονομικής και εισοδηματικής πολιτικής και σύντομα ακόμα και σε ανάπτυξη. Διαπιστώνουμε πως είναι ίσως το αποτελεσματικότερο «όπλο» του Κράτους για τη διασφάλιση των συμφερόντων του, αλλά και ένα μέσο διηνεκούς εξασφάλισης της είσπραξης των αναμενόμενων μελλοντικών του εσόδων.

Σκοπός του φορολογικού ελέγχου είναι η επαλήθευση της ακρίβειας των φορολογικών δηλώσεων και η ανεύρεση της αποκρυβείσας φορολογητέας ύλης ή η εξακρίβωση μη υποβολής τους, ο προσδιορισμός του πραγματικού φορολογητέου εισοδήματος και η βεβαίωση των αναλογούντων φόρων και προστίμων. Κατ' επέκταση εξασφαλίζεται και η ισότητα και ισονομία απέναντι στους πολίτες, αφού καθορίζοντας το σύνολο των φορολογικών υποχρεώσεων και εξακριβώνοντας τυχόν μεθοδευμένες παραλείψεις ή συνειδητές παραποιήσεις, επιτυγχάνεται η προστασία των νομοταγών πολιτών και μία πιο δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών και του πλούτου.

Συνοψίζοντας κατά τους Κορομηλά και Γιαννόπουλο(2006), *η αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων σημαίνει*

- διασφάλιση και αύξηση των δημοσίων εσόδων
- δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών
- επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας

2.4 Όργανα Διενέργειας των Φορολογικών Ελέγχων

Σύμφωνα με τον Σκόρδο Β. (1987), "*Φοροτεχνική Ελεγκτική των Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιχειρήσεων*", ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται από φορολογικούς ελεγκτές που αποβλέπουν στον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης, καθώς και στον επανέλεγχο των φορολογικών υποχρεώσεων των φορολογούμενων.

Έτσι, σκοπός του φορολογικού ελεγκτή είναι:

- α) να εξετάσει τα τηρούμενα βιβλία της ελεγχόμενης εταιρίας και να διαπιστώσει ότι όλες οι λογιστικές εγγραφές στηρίζονται σε νόμιμα παραστατικά,
- β) να διαπιστώσει αν η επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρίας εμφανίζεται στα τηρούμενα λογιστικά βιβλία τα οποία χαρακτηρίζονται ως επαρκή και ακριβή ή ανεπαρκή και ανακριβή εξαιτίας ελλείψεων,
- γ) να καθορίσει το λογιστικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία),
- δ) να ελέγξει την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων της εταιρίας.

Επιπλέον και βάσει του Χρήστου Ι. Καζαντζή (2006), “*Ελεγκτική & Εσωτερικός Έλεγχος, Μια Συστηματική Προσέγγιση Εννοιών*”, σε εκπλήρωση βασικής επιταγής του Συντάγματος, ο φορολογικός ελεγκτής, εκτός της πείρας την οποία αποκτά με την πάροδο του χρόνου, πρέπει να έχει:

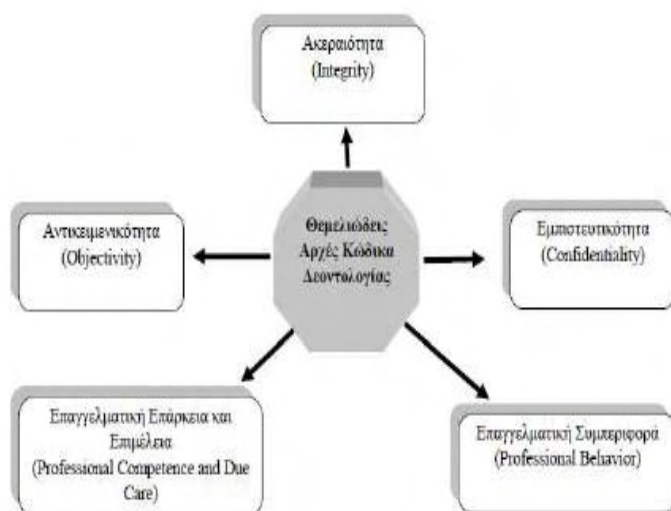
α. Ανεξαρτησία έκφρασης γνώμης, ακεραιότητα, ήθος, οξεία και ταχεία αντίληψη, αντικειμενική κρίση, παρατηρητικότητα, μεθοδικότητα στην εργασία του, υπομονή και επιμονή, ευγένεια και διακριτικότητα.

β. Επαγγελματική επάρκεια και γνώση της φορολογικής νομοθεσίας, καθώς και της νομολογίας

γ. Εχεμύθεια και σεβασμό των εμπιστευτικών πληροφοριών που περιέρχονται σε γνώση του κατά τη διάρκεια της εργασίας του.

δ. Αντικειμενικότητα.

Διάγραμμα: Αρχές κώδικα δεοντολογίας (Τζανάτος 2009)

Στην Ελλάδα, η άσκηση του φορολογικού ελέγχου γίνεται μόνο από τις παρακάτω υπηρεσίες:

- Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), το Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.) και το Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.) – Υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής διοίκησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) με αρμοδιότητες τακτικούς και προληπτικούς ελέγχους, επανελέγχους και διασταυρωτικούς ελέγχους σε μεγάλες επιχειρήσεις και offshore εταιρείες και υποθέσεις φυσικών προσώπων μεγάλου πλούτου και λιστών εμβασμάτων εξωτερικού αντίστοιχα σε όλη την επικράτεια.
- Οικονομικοί Επιθεωρητές, οι οποίοι ελέγχουν τη δημόσια διαχείριση μέσω της διενέργειας τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.
- Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), ασχολείται με υποθέσεις ιδιαίτερης βαρύτητας όπως διακίνηση ναρκωτικών, όπλων αρχαιοτήτων, έσοδα από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλα συναφή.
- Υπηρεσία Ερευνών κα Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.), με βασική αρμοδιότητα τον προληπτικό έλεγχο για την εξακρίβωση της ορθής εφαρμογής των διατάξεων της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας, την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της φορολογικής απάτης και του λαθρεμπορίου (Π.Δ. 111/2014 ΦΕΚ 178/29.08.2014 «Ο Οργανισμός του Υπ. Οικονομικών»)
- Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας (Δ.Ο.Α) βάσει της ηλεκτρονικής διεύθυνσης http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=8195&Itemid=378&lang έχει ως πεδίο δράσης σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ν. 4249/2014, έχει ως αποστολή την πρόληψη, έρευνα και καταστολή οικονομικών εγκλημάτων που τελέστηκαν σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων του Δημοσίου και της εθνικής οικονομίας γενικότερα και εμφανίζουν τα χαρακτηριστικά του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και την έρευνα, πρόληψη και καταστολή της αδήλωτης και της ανασφάλιστης εργασίας και της

εισφοροδιαφυγής, ακόμα και στις περιπτώσεις που δεν συνιστούν αξιόποινες πράξεις, με τοπική αρμοδιότητα που εκτείνεται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, εκτός από τους χώρους αρμοδιότητας του Λιμενικού Σώματος και της Ελληνικής Ακτοφυλακής.

Στο πλαίσιο εκπλήρωσης της αποστολής της, παρακολουθεί, μελετά, αναλύει, αξιολογεί και αξιοποιεί, αναλόγως, σημαντικά, ειδικά ή ιδιαίτερου ενδιαφέροντος οικονομικά γεγονότα και κινήσεις, τόσο στο εσωτερικό όσο και σε διεθνές περιβάλλον και επιλαμβάνεται σε υποθέσεις αρμοδιότητάς της, συνεργαζόμενη προς τούτο, τόσο σε πληροφοριακό όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο, με συναρμόδιες Υπηρεσίες, Αρχές και Φορείς, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

Η Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας διαρθρώνεται ως εξής:

- *Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, με αρμοδιότητα την επιτελική Υποστήριξη του Διευθυντή και Υποδιευθυντή Δ.Ο.Α. στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους, το χειρισμό θεμάτων εσωτερικών λειτουργιών, προσωπικού, διαχείρισης χρηματικού και υλικού και γενικά την εξυπηρέτηση των λειτουργικών αναγκών της Υπηρεσίας.*
- *Τμήμα Διαχείρισης Πληροφοριών και Στρατηγικής, με αρμοδιότητα, την συλλογή, μελέτη, ανάλυση και επεξεργασία των πληροφοριακών δεδομένων και στοιχείων, για την επιχειρησιακή τους αξιοποίηση, κατά λόγο αρμοδιότητας, καθώς και για την εξαγωγή εγκληματολογικών και στρατηγικού χαρακτήρα συμπερασμάτων και στοιχείων, ως και την εκπόνηση της ετήσιας έκθεσης της Υπηρεσίας.*
- *Τμήμα Προστασίας Δημόσιας Περιουσίας, με αρμοδιότητα την έρευνα και δίωξη οικονομικών εγκλημάτων τα οποία διαπράττονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και βλάπτουν ή απειλούν τα οικονομικά συμφέροντα του ελληνικού δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*
- *Τμήμα Προστασίας Οικονομίας, με αρμοδιότητα την έρευνα και τη δίωξη εγκλημάτων τα οποία έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στα έσοδα του Δημοσίου και επηρεάζουν σημαντικά την ομαλή λειτουργία της αγοράς.*
- *Τμήμα Φορολογικής Αστυνόμευσης & Ασφαλιστικής Προστασίας, με αρμοδιότητα την έρευνα και τη δίωξη των εγκλημάτων που αφορούν ιδίως φορολογική, τελωνειακή, ασφαλιστική νομοθεσία, καθώς και οποιαδήποτε άλλη παράβαση από την οποία προκαλείται οικονομική βλάβη σε βάρος των οργανισμών, φορέων, ταμείων και υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, νοσηλευτικών ιδρυμάτων, υπηρεσιών και φορέων παροχής ιατρικής φροντίδας.*

- Ορκωτοί ελεγκτές, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τον τακτικό ετήσιο έλεγχο για την έκδοση του Ετήσιου Πιστοποιητικού και του φορολογικού πιστοποιητικού σε ΑΕ, ΕΠΕ, Τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες και άλλες εταιρείες ή οργανισμούς που υπάγονται υποχρεωτικά σε έλεγχο ορκωτών ελεγκτών λογιστών.

Ο εν λόγω έλεγχος διενεργείται βάσει του Διεθνούς Προτύπου Εργασιών Διασφάλισης 3000, διαμορφώνεται και αναβαθμίζεται σε συνεργασία του Υπουργείου Οικονομικών με την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου (ΕΛΤΕ). Στο πιστοποιητικό ελέγχου τους αναγράφονται οι ουσιώδεις παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας που έχουν σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις τους.

2.5 Είδη φορολογικών ελέγχων

Ο έλεγχος εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων του φορολογουμένου που διενεργείται από τη Φορολογική Διοίκηση είναι δυνατόν να έχει τη μορφή φορολογικού ελέγχου είτε από τα γραφεία της Φορολογικής Διοίκησης είτε επιτόπιου φορολογικού ελέγχου.

Κάθε μία από τις παραπάνω μορφές ελέγχου μπορεί να ανήκει σε κάποιο από τα παρακάτω είδη ελέγχων τα οποία διακρίνονται σε κατηγορίες βάσει ορισμένων κριτηρίων όπως η έκταση-εύρος του ελέγχου, ο σκοπός, η διάρκεια, το περιεχόμενο όπως θα αναλύσουμε παρακάτω.

Η βασική διάκριση των ελέγχων (Νόμος 4174/2013, Φορολογικές διατάξεις και άλλες διατάξεις. ΦΕΚ Α 170/26-7-2013) είναι:

- Πλήρης έλεγχος, ο οποίος διενεργείται για όλες τις φορολογίες και όλα τα φορολογικά αντικείμενα καθώς και για τις εισφορές και τα τέλη.
- Μερικός έλεγχος, ο οποίος δεν συγκεντρώνει τα παραπάνω στοιχεία του πλήρους ελέγχου και στη έννοια αυτή εντάσσεται και ο προληπτικός έλεγχος

Ανάλογα με τη διάρκεια και το σκοπό διακρίνονται σε:

- Προληπτικό- έκτακτο, ο οποίος εντάσσεται στο μερικό έλεγχο και αποβλέπει στη διαπίστωση της επάρκειας και της ακρίβειας των τηρουμένων βιβλίων και στοιχείων και των οικονομικών μεγεθών, κατά τη στιγμή που εκτελούνται οι οικονομικές πράξεις. Διενεργείται αιφνίδια, χωρίς καμία ενημέρωση του φορολογουμένου και ενεργεί αφενός μεν κατασταλτικά, αφετέρου δε ως μέτρο γενικής πρόληψης για την τήρηση των φορολογικών διατάξεων και την αποτροπή της φοροδιαφυγής με τον άμεσο εντοπισμό μη νόμιμων πράξεων, παραλείψεων και παρατυπιών.
- Τακτικό- περιοδικό, ο οποίος εντάσσεται στον πλήρη έλεγχο και διενεργείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και περιλαμβάνει συνήθως τον έλεγχο όλων των φορολογιών (εισόδημα, ΚΒΣ, ΦΠΑ, παρακρατούμενοι)
- Μόνιμους ή διαρκείς, που διενεργούνται σε συνεχή βάση και καθ' όλη τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης.
- Κατασταλτικούς, που διενεργούνται εκ των υστέρων μετά την εκτέλεση των πράξεων και αποβλέπουν στην αποκάλυψη εκούσιων ή ακούσιων λαθών ή απατών.
- Προσωρινούς (ΣτΕ 528/2000), οι οποίοι εμπεριέχουν στοιχεία τόσο των προληπτικών όσο και των τακτικών φορολογικών ελέγχων και διενεργούνται στις περιπτώσεις που δεν είναι απαραίτητος ή δεν είναι εφικτός κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή ο τακτικός φορολογικός έλεγχος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΜΜΕΣΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

3.1 Εισαγωγή

Κάθε χώρα έχει εκπονήσει, σχεδιάσει και νομοθετήσει ένα φορολογικό σύστημα, με το οποίο να καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός της φορολογητέας ύλης. Στον σχεδιασμό ενός αποτελεσματικού φορολογικού συστήματος απαραίτητη δραστηριότητα των φορολογικών οργάνων διεθνώς αποτελούν οι **φορολογικοί έλεγχοι**.

Ο φορολογικός έλεγχος είναι μια ιδιαίτερη και σημαντική διαδικασία με κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, αφού η αποτελεσματικότητά της συμβάλλει στον ακριβή προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος, ενισχύει τους ρυθμούς της οικονομικής ανάπτυξης και κατανέμει το φορολογικό βάρος δικαιότερα.

Μέσω αυτού (ελέγχου) αναπτύσσεται ένα μεγάλο φάσμα διαφορετικών μεθόδων και τεχνικών που έχουν χρησιμοποιηθεί παγκοσμίως για τον προσδιορισμό του πραγματικού εισοδήματος του φορολογουμένου, είτε αυτό είναι φυσικό είτε είναι νομικό πρόσωπο, των φορολογικών υποχρεώσεων του αλλά και την αποτροπή της μη συμμόρφωσής του με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.

Οι τεχνικές ελέγχου που χρησιμοποιούνται στην πράξη είναι:

α/ **οι άμεσες**

β/ **οι έμμεσες**

Οι άμεσες μέθοδοι βασίζονται στον έλεγχο των εσόδων και των δαπανών, όπως αυτά αποτυπώνονται στα βιβλία και στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τη συμπλήρωση της φορολογικής δήλωσης συνοδευόμενα **απαραίτητα** από συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία.

Έχει αποδειχθεί όμως στην πράξη, ότι η εξέταση της δήλωσης του φορολογουμένου καθώς και των επίσημων βιβλίων και στοιχείων που προσκομίζει, **δεν αρκούν** και κυρίως δεν αποτελούν το πραγματικό οικονομικό ιστορικό (**προφίλ**) του, αφού έχει την δυνατότητα να περιορίσει ή και ν' αποφύγει την υποχρέωσή του σε φόρο ή δημιουργώντας αρχεία και στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματική οικονομική του θέση ή δεν διατηρεί βιβλία και στοιχεία ή δεν υποβάλλει ορθές δηλώσεις.

Οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου προσδιορίζουν τις φορολογικές υποχρεώσεις αναλύοντας τις οικονομικές συναλλαγές και υποθέσεις του φορολογούμενου αξιοποιώντας και λαμβάνοντας πληροφορίες από διάφορες πηγές, εκτός από τη δήλωσή του και τα επίσημα

βιβλία και στοιχεία.

Οι έμμεσες λοιπόν ενδείξεις παρέχουν μία εύλογη εκτίμηση της πραγματικής υποχρέωσης του φορολογούμενου και βοηθούν τους ελεγκτές να την προσδιορίσουν και να την καθορίσουν αντικειμενικά.

Ως εκ τούτου, οι φορολογικοί έλεγχοι διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο α/ αφενός στην διασφάλιση της συμμόρφωσης του φορολογούμενου στη φορολογική νομοθεσία

β/ αφετέρου στην αποτροπή του από παραβατικές συμπεριφορές.

Για τους λόγους αυτούς, οι ελεγκτές χρειάζεται να έχουν ένα σύνολο αποτελεσματικών εργαλείων για τον έμμεσο προσδιορισμό και μέτρηση του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος ως και της φορολογικής υποχρέωσης των φορολογουμένων.

Οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου είναι διεθνώς αναγνωρισμένες μέθοδοι, που χρησιμοποιούνται

για να προσδιορίσουν τη φορολογητέα ύλη με βάση το ποσό του αδήλωτου εισοδήματος.

Χρήση των μεθόδων αυτών γίνεται στις περιπτώσεις εκείνες που ο ελεγκτής έχει βάσιμες υποψίες και υπόνοιες ότι υπάρχει αδήλωτο εισόδημα ή ανακρίβειες.

Ενδείξεις που επιβάλλουν τη χρήση τέτοιων μεθόδων είναι η ύπαρξη ανεξήγητων καταθέσεων, τακτικών καταθέσεων, η σημαντική αύξηση της καθαρής θέσης και γενικά ο τρόπος ζωής του φορολογούμενου που δεν υποστηρίζεται και δεν αντανακλάται από το δηλωθέν εισόδημα.

Οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου στοχεύουν:

- στη φορολόγηση φυσικών προσώπων (μεγάλου πλούτου) που διαφεύγουν της φορολογίας με τους υπάρχοντες τρόπους φορολόγησης.
- στον εκσυγχρονισμό των ελεγκτικών υπηρεσιών λόγω της εφαρμογής σύγχρονων τεχνικών ελέγχου
- ν' αναδείξουν την αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη, βρίσκοντας την διαδρομή του χρήματος
- την εδραίωση του αισθήματος της κοινωνικής δικαιοσύνης και της χρηστής διοίκησης στους πολίτες.

3.2 Επιλογή έμμεσης τεχνικής ελέγχου

Στις περισσότερες χώρες το δικαίωμα χρήσης των έμμεσων μεθόδων ανατίθεται μέσω αρμοδιοτήτων στις φορολογικές αρχές, οι οποίες διαχειρίζονται τους σχετικούς φορολογικούς νόμους και έτσι διασφαλίζεται αφενός η τήρησή τους και αφ' ετέρου η είσπραξη των οφειλόμενων φόρων που πρέπει να καταβληθούν σύμφωνα με τους νόμους αυτούς.

Επίσης, η νομοθεσία αλλά και η νομολογία δίνουν την δυνατότητα στις αρχές να επιλέξουν μια μέθοδο που κρίνεται ως πλέον κατάλληλη προκειμένου να διαπιστωθεί ο οφειλόμενος φόρος μέσω αυτής για τον δίκαιο και σωστό προσδιορισμό του εισοδήματος του φορολογούμενου .

Η επιλογή της έμμεσης μεθόδου καθορίζεται από τα γεγονότα και τις περιστάσεις της κάθε υπόθεσης καθώς και από την διαθεσιμότητα ή μη των σχετικών αναζητούμενων στοιχείων, που είναι και ο κρίσιμος παράγοντας.

3.3 Έμμεσες τεχνικές ελέγχου στην Ελλάδα

Στην Ελληνική νομοθεσία προβλέπεται εδώ και αρκετά χρόνια η χρήση των έμμεσων τεχνικών ελέγχου με στόχο την εξεύρεση μη δηλωθέντος φορολογητέου εισοδήματος μέσω μεθοδολογίας που ν' αξιοποιεί στοιχεία, πληροφορίες και τα δεδομένα κάθε πηγής εσόδων καθώς και τις δαπάνες πάσης φύσεως που πραγματοποίησε ο ελεγχόμενος φορολογούμενος , ο/η σύζυγός του καθώς και τα προστατευόμενα μέλη αυτών και που η υπηρεσία διαθέτει ή συγκεντρώνει.

Συγκεκριμένα ο Ν.2238/94 με το άρθρο 67B ορίζει πως ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων με έλεγχο μπορεί να πραγματοποιηθεί και με την εφαρμογή μίας ή περισσότερων έμμεσων τεχνικών ελέγχου, όπως:

α/ της αρχής των αναλογιών (mark up method)

β/ της ανάλυσης της ρευστότητας του φορολογούμενου (source & application of funds method)

γ/ της καθαρής θέσης του φορολογούμενου (net worth method)

δ/ της σχέσης της τιμής πώλησης προς τον συνολικό όγκο κύκλου εργασιών (unit & volume method)

ει/ του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά (bank deposits and cash expenditure method).

Με τις μεθόδους αυτές προσδιορίζονται τα φορολογητέα εισοδήματα των φορολογουμένων, τα ακαθάριστα έσοδα, οι εκροές και τα φορολογητέα κέρδη των επιτηδευματιών σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές αρχές και τεχνικές της ελεγκτικής.

Από τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των τεχνικών αυτών, προσδιορίζονται και οι λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις.

Το 2013 ήταν ένα έτος για την Ελλάδα , όπου θεσπίστηκαν νόμοι και έγιναν μεγάλες αλλαγές και παρεμβάσεις με σκοπό την πάταξη της φοροδιαφυγής, όπως :

- 4πλασιάστηκαν σχεδόν οι ελεγκτές του Υπουργείου Οικονομικών
- αξιοποιήθηκαν νέες τεχνολογίες
- υιοθετήθηκαν και εφαρμόζονται οι διεθνώς αναγνωρισμένες έμμεσες τεχνικές ελέγχου και συγκεκριμένα:

α/ της ανάλυσης ρευστότητας (source and application of funds method)

β/ της καθαρής θέσης (net worth method) και

γ/ των τραπεζικών καταθέσεων και δαπανών σε μετρητά (bank deposits and cash expenditure)

- ιδρύθηκε το ΚΕΦΟΜΕΠ (Κέντρο Φορολογίας Μεγάλου Πλούτου)
- υιοθετήθηκαν μέθοδοι ανάλογες της Αμερικανικής Φορολογικής Υπηρεσίας (I.R.S. - Internal Revenue Service).

Πιο αναλυτικά για την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου ισχύουν:

1/ η Α.Υ.Ο. ΔΕΣ Α 1077357 ΕΞ 2013/10.5.2013 που ορίζει το περιεχόμενο και τον τρόπο εφαρμογής των έμμεσων τεχνικών ελέγχου που εφαρμόζονται στη διαδικασία του τακτικού ελέγχου.

2/ο Ν.4172/2013 για τον προσδιορισμό του εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων

3/ ο νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4174/2013)

4/ η ΠΟΛ.1171/2013 με αναλυτικές οδηγίες για την παροχή στοιχείων από τους φορολογούμενους

5/η ΠΟΛ.1270/2013 με αναλυτικές οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή κάθε μίας έμμεσης Τεχνικής ελέγχου

6/η ΠΟΛ.1033/2013 με οδηγίες για τον χειρισμό υποθέσεων φορολογουμένων που έχουν στείλει εμβάσματα στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009 - 2011.ΖΑ

7/η ΠΟΛ.1228/2014 με επιπρόσθετες οδηγίες για εμβάσματα την ίδια χρονική περίοδο

8/η ΠΟΛ.1050/2014 με οδηγίες για τον καθορισμό του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου.

9/η ΠΟΛ.1094/2014 τροποποιητική για ορισμένες διατάξεις της ΠΟΛ.1050/2014 και τέλος

10/η ΠΟΛ.1259/2014 με πρόσθετες οδηγίες σχετικά με ομοιόμορφη εφαρμογή της ΠΟΛ.1050/2014.

Ενδεικτικά , με τον Ν.4172/2013 που αφορά τον Νέο Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , άρθρο 28 παρ.1 που καθορίζει ότι το εισόδημα φυσικών και νομικών οντοτήτων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα δύναται να προσδιορίζεται με παν διαθέσιμο στοιχείο ή με έμμεσες μεθόδους ελέγχου στις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ) και στις κάτωθι περιπτώσεις:

- όταν τα λογιστικά αρχεία δεν τηρούνται ή δεν συντάσσονται σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα και τους νόμους

ή

- όταν τα φορολογικά στοιχεία δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον ΚΦΔ

ή

- όταν τα λογιστικά ή φορολογικά στοιχεία - αρχεία δεν παρέχονται στη Φορολογική Διοίκηση ύστερα από σχετική πρόσκληση.

Στην παρ.2 του ιδίου άρθρου ορίζεται ότι το εισόδημα φυσικών προσώπων είτε προέρχεται από επιχειρηματική δραστηριότητα είτε όχι, δύναται και αυτό να προσδιορίζεται με παν διαθέσιμο στοιχείο ή με έμμεσες μεθόδους ελέγχου σύμφωνα με τον Κ.Φ.Δ. αν το δηλωθέν εισόδημα δεν είναι επαρκές για την κάλυψη των προσωπικών δαπανών διαβίωσης ή σε περίπτωση που υπάρχει προσαύξηση περιουσίας και αυτή δεν καλύπτεται από το δηλωθέν εισόδημα.

Το αντικείμενο αλλά και το περιεχόμενο των έμμεσων τεχνικών ελέγχου προκειμένου να προσδιορισθεί το φορολογητέο εισόδημα φυσικών προσώπων καθορίστηκε με την ΔΕΣ Α 1077357/10.05.2013 απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών και ακολούθως με την ΠΟΛ.1050/17.02.2014 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ένεκα των αλλαγών που προέκυψαν με την εισαγωγή του Ν.4174/2013 και την εισαγωγή της έννοιας του διορθωτικού προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης των φυσικών προσώπων με τη μέθοδο του έμμεσου προσδιορισμού.

Έτσι, η ΠΟΛ.1050/2014 υποδεικνύει την μεθοδολογία μέσω της οποίας αξιοποιούνται τα στοιχεία, οι πληροφορίες και τα δεδομένα για τα έσοδα κάθε πηγής και τις πάσης φύσεως δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν και που η φορολογική διοίκηση διαθέτει ή συγκεντρώνει για τον ίδιον τον/την σύζυγο, τα τέκνα ή τα προστατευόμενα μέλη αυτών, προκειμένου να προσδιορίσει τη φορολογητέα ύλη και να εκδώσει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου.

Μετά τα ανωτέρω, καθίσταται πρόδηλη η αναγκαστική εμπλοκή των Τραπεζικών Ιδρυμάτων τόσο στις έμμεσες τεχνικές ελέγχου, όσο και σε ελέγχους εισοδήματος που προέρχονται από εισαγγελικές εντολές, εμβάσματα από την αλλοδαπή, διάφορες λίστες (Lagarde κ.λ.π.), κάνει υποχρεωτική την ανάλυση των πρακτικών που εφαρμόζουν αυτά (τα Ιδρύματα), ως προς τον έλεγχο "καθαρότητας" του χρήματος που διακινούν.

Με την έννοια αυτή ελέγχονται :

1/ καταθέσεις σε - αναλήψεις από προσωπικούς και επαγγελματικούς λογαριασμούς σε – από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κάθε μορφής στην Ελλάδα ή την αλλοδαπή, του προς έλεγχο φορολογούμενου, του/της συζύγου και των προστατευόμενων μελών.

Στην περίπτωση δε, που υφίστανται κοινοί λογαριασμοί, αυτοί καταλογίζονται στον πραγματικό δικαιούχο ανάλογα με τις περιστάσεις αλλά και τη φύση των συναλλαγών. Όπου αυτό δεν καθίσταται εφικτό, τα ποσά κατανέμονται ισόποσα στους δηλωθέντες συνδικαιούχους.

2/ περιουσιακά στοιχεία ήτοι κινητή αλλά και ακίνητη περιουσία κάθε μορφής του φορολογουμένου, του/ της συζύγου και των προστατευόμενων μελών αυτών στην Ελλάδα ή και στο εξωτερικό με βάση την αξία κτήσης ή και το κόστος κατασκευής και συνυπολογίζοντας αξία / κόστος, τυχόν βελτιώσεις ή προσθήκες, καθώς επίσης τυχόν υπάρχουσες απαιτήσεις από – προς τρίτους.

3/ Προστατευόμενα μέλη είναι τα πρόσωπα που βαρύνουν τον φορολογούμενο (Ν.2238/94) ή τα εξαρτώμενα μέλη (άρθρο 11, Ν.4172/2013) ανάλογα με τις εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις εισοδήματος της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου.

4/ Δαπάνες. Είναι οι δαπάνες κάθε είδους που γίνονται από τον προς έλεγχο φορολογούμενο, τον/την σύζυγο και τα προστατευόμενα μέλη. Σε περίπτωση που έχει πραγματοποιηθεί δαπάνη χωρίς να αναφέρεται το ποσό που έχει καταβληθεί για αυτήν ή δεν υπάρχουν τα δέοντα στοιχεία, το ύψος του ποσού το προσδιορίζει η Φορολογική Αρχή.

Οι δαπάνες διαβίωσης αποτελούν πραγματικές και όχι τεκμαρτές δαπάνες.

5/ Φορολογική περίοδος. Φορολογική περίοδος για τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου είναι η διαχειριστική περίοδος όπου ίσχυαν οι διατάξεις του Ν2238/1994 και το φορολογικό έτος για εισοδήματα που έχουν αποκτηθεί από 1.1.2014 και μετά.

Στη δε Τεχνική της Καθαρής Θέσης μπορεί η προς έλεγχο φορολογική περίοδος να εμπεριέχει περισσότερες της μιας συνεχόμενες διαχειριστικές περιόδους ή φορολογικά έτη.

6/ Φορολογούμενος . "Φορολογούμενος " σύμφωνα με το Κ.Φ.Δ. άρθρο 3 παρ, α και β είναι κάθε " πρόσωπο " που υποχρεούται να καταβάλλει φόρο, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση (πρόστιμο) κατά την εφαρμογή του Κ.Φ.Δ. ή αν έχει οποιουδήποτε είδους φορολογική υποχρέωση ή ακόμη κάθε πρόσωπο που υποχρεούται να παρακρατήσει φόρους (π.χ. Φ.Π.Α.) και να τους αποδώσει στη Φορολογική Διοίκηση.

" Πρόσωπο " είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο αλλά και κάθε είδους νομική οντότητα.

Στο Ν. 4172/2013 και στο άρθρο 2 παρ. α και β "φορολογούμενος" είναι κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε. και ως " πρόσωπο " κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα, ανεξαρτήτως από που προέρχεται το εισόδημα.

Στην διαδικασία και στον τρόπο των έμμεσων τεχνικών ελέγχου σύμφωνα με την ΠΟΛ.1050/17.02.2014 , μπορούν να υπαχθούν :

α/ οι ανέλεγκτες υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος, φορολογουμένων φυσικών προσώπων, που αναφέρονται στο άρθρο 28 του Ν.4172/2013 για τα έτη που αρχίζουν από 1.1.2014 και μετά.

β/ οι ανέλεγκτες υποθέσεις φορολογίας φορολογουμένων φυσικών προσώπων για διαχειριστικές περιόδους που έληξαν πριν την έναρξη εφαρμογής των διατάξεων του Ν.4172/2013 για τις οποίες δεν είχε γίνει έναρξη ελέγχου μέχρι 31.12.2013 και σε περίπτωση που:

- παρατηρείται αδικαιολόγητος πλουτισμός (καταθέσεις ή περιουσιακά στοιχεία π.χ. ακίνητα)*
- διαπιστώνονται μεγάλες δαπάνες που δεν μπορούν να δικαιολογηθούν με βάση τα δηλωθέντα εισοδήματα του φορολογούμενου φυσικού προσώπου (ατομικά και οικογενειακά).*
- είναι μέλη ζημιολόγων εταιριών (οποιασδήποτε μορφής)*
- δεν τηρούνται ή δεν επιδεικνύονται τα βιβλία και τα στοιχεία Κ.Β.Σ./Κ.Φ.Α.Σ.*
- υπάρχουν πληροφορίες για παράνομα ή και αδήλωτα εισοδήματα, αγορές , δαπάνες (ατομικές, οικογενειακές, επαγγελματικές).*

Η επιλογή των φορολογικών υποθέσεων στις οποίες θα εφαρμοστούν οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου για τον επαναπροσδιορισμό της φορολογητέας ύλης, γίνεται με κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή εξαιρετικά με εντολή του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με βάση άλλα κριτήρια που δεν κατονομάζονται και δεν δημοσιοποιούνται , σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Δ. άρθρο 26 (Ν.4174/2013).

Τα προκύπτοντα αποτελέσματα από την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου, λαμβάνονται υπόψη για να προσδιορισθούν οι λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις. Στον υπόχρεο φορολογούμενο, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1171/2013 κοινοποιείται η εντολή ελέγχου και ως εκ τούτου υποχρεούται να παράσχει οποιεσδήποτε πληροφορίες και κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία που τυχόν του ζητηθούν. Αποδεικτικά στοιχεία που θεωρούνται ή κρίνονται απαραίτητα σχετικά με την περιουσιακή του κατάσταση και τις συνθήκες που διαβιώνει, σε ειδικά προς τούτο έντυπα που έχουν ορισθεί για την ορθή αλλά και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων από την φορολογική διοίκηση.

Τα έντυπα αυτά είναι :

α/ διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία

β/ ερωτηματολόγιο τρόπου διαβίωσης - μεταβολών - υποχρεώσεων και υποχρεωτικά

γ/ επιστολή προς τον φορολογούμενο ούτως ώστε να

- λαμβάνει γνώση πριν την έκδοση φύλλων ή πράξεων καταλογισμού από τον προϊστάμενο της ελεγκτικής μονάδας

- του παρέχεται το δικαίωμα της ανταπόδειξης, εντός πέντε (5) ημερών από την επίδοση ειδικού σημειώματος, στο οποίο αναφέρονται οι διαφορές που προέκυψαν από τον έλεγχο με βάση τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου και το νέο προσδιορισθέν εισόδημα.

Συγκεκριμένα το έντυπο διαθεσίμων περιουσιακών στοιχείων επιδίδεται στον φορολογούμενο σε δύο (2) αντίτυπα και για κάθε ελεγχόμενη περίοδο. Το ένα συμπληρώνεται με τα περιουσιακά στοιχεία που είχε στην έναρξη και το άλλο με τα περιουσιακά στοιχεία που διέθετε στην λήξη της προς έλεγχο περιόδου.

Ο φορολογούμενος στο εν λόγω έντυπο, οφείλει να εκθέσει και να υποβάλλει όλα τα σχετικά έγγραφα και δικαιολογητικά που διακριβώνουν την αλήθεια των αναγραφόμενων στοιχείων π.χ. τίτλους ή συμβόλαια αγοράς ή πώλησης ακίνητης περιουσίας ή ανέγερσης ακινήτων δηλαδή άδεια οικοδομής, νομιμοποιήσεις και άλλα έγγραφα που αφορούν την ακίνητη περιουσία.

Τίτλοι ή συμβόλαια ή τιμολόγια κινητών μέσων ή πράξεις απόκτησης συμμετοχών π.χ. μετοχών ή άλλων χρεογράφων, ενημερωμένο αντίγραφο βιβλιαρίου καταθέσεων με τα υπάρχοντα ποσά στην έναρξη και λήξη της ελεγχόμενης χρήσης, αλλά και τους δικαιούχους ή συνδικαιούχους των ποσών αυτών δηλ. ο,η σύζυγος, τέκνα κ.λ.π.

Επίσης, τιμολόγια για αγορά έργων τέχνης, τιμαλφών μεγάλης αξίας αλλά και επίσημα έγγραφα για τυχόν απαιτήσεις από και προς τον φορολογούμενο έναντι τρίτων ή προς τρίτους με ονόματα), ποσά, κ.λ.π.

Στο έντυπο αυτό επίσης πρέπει να συμπεριληφθεί δήλωση του φορολογουμένου αν είχε στην κατοχή του μετρητά σε νομίσματα κάθε μορφής. Η μη συμπλήρωση, εκλαμβάνεται ότι στη κατοχή του δεν είχαν τέτοιου είδους μετρητά.

Το έντυπο ερωτηματολόγιο τρόπου διαβίωσης - μεταβολών - υποχρεώσεων , δίδεται στον φορολογούμενο σε ένα (1) αντίτυπο που περιέχει στοιχεία για το χρονικό διάστημα (έτος ή έτη) για το οποίο ελέγχεται του τρόπου διαβίωσής του/της συζύγου, τέκνων κ.λ.π. προστατευόμενων μελών, τις τυχόν μεταβολές των περιουσιακών τους στοιχείων καθώς και τις απορρέουσες υποχρεώσεις τους.

Το έντυπο επιστολής προς τον φορολογούμενο είναι υποχρεωτικό συνοδευτικό των δύο (2) προηγούμενων εντύπων, αποτελεί την πράξη κοινοποίησης του περαιτέρω ελέγχου και προσδιορίζει το χρονικό διάστημα - προθεσμία που έχει ο φορολογούμενος στην διάθεσή του για να συμπληρώσει τα δύο (2) προαναφερθέντα έντυπα.

Οι διαφορές μεταξύ του προσδιορισθέντος και του δηλωθέντος καθαρού εισοδήματος πρέπει να αιτιολογηθούν από τον φορολογούμενο με τεκμηριωμένα στοιχεία που θα προσκομίσει στην φορολογική αρχή και που θα δικαιολογήσουν τα αποκτηθέντα και μη δηλωθέντα έσοδα για κάθε ελεγχόμενη χρήση.

Κατόπιν αυτού, πρέπει να συνταχθεί έκθεση τακτικού ελέγχου φορολογίας εισοδήματος, όπου υπάρχει τεκμηρίωση των εμμέσων τεχνικών ελέγχων στις περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο και όπου αναλυτικά και με σαφήνεια καταδεικνύονται και αιτιολογούνται οι διαφορές που προέκυψαν για τον καταλογισμό.

Η προκύπτουσα διαφορά δηλαδή αυτή μεταξύ του προσδιοριζόμενου με βάση τον έλεγχο και του δηλωθέντος εισοδήματος για την ελεγχόμενη χρήση ή περίοδο, καταλογίζεται στη χρήση που αφορά και αντίστοιχα στις πηγές που ανάγεται. Αν όμως, κάτι τέτοιο δεν καθίσταται δυνατό , κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των ελεγχόμενων χρήσεων.

Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας του φορολογικού ελέγχου απαιτείται ακόμη η σύνταξη εκθέσεων ελέγχου και η έκδοση πράξεων και φύλλων ελέγχου προς καταλογισμό των λοιπών φορολογικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από τα αποτελέσματα της εφαρμογής των έμμεσων τεχνικών ελέγχου και των γενικών φορολογικών διατάξεων.

Το τελικό καθαρό φορολογητέο εισόδημα προκύπτει - μετά την εφαρμογή των μεθόδων των έμμεσων τεχνικών ελέγχων - από το άθροισμα της αποκρυβείσας φορολογητέας ύλης όπως αυτή κατανέμεται στην ελεγχόμενη φορολογική περίοδο καθώς και στις πηγές εισοδήματος που ανάγεται και του δηλωθέντος φορολογικού εισοδήματος του φορολογούμενου.

Εάν η ελεγχόμενη φορολογική περίοδος αφορά περισσότερες της μιας συνεχόμενες διαχειριστικές περιόδους ή φορολογικά έτη , η ευρεθείσα νέα φορολογητέα ύλη κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των διαχειριστικών περιόδων ή φορολογικών ετών.

Όταν ο έλεγχος αφορά συζύγους που υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση και προκύψει μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη, αυτή κατανέμεται μεταξύ των συζύγων και με το ποσό που αφορά τον καθένα, αν αυτό βέβαια δύναται να προσδιορισθεί από τον έλεγχο. Σε διαφορετική περίπτωση, αυτή κατανέμεται αναλογικά των δηλωθένων εισοδημάτων, όταν αυτά προέρχονται από επιχειρηματικές δραστηριότητες που ασκούν και οι δύο σύζυγοι.

Τέλος, στην περίπτωση που ο ένας σύζυγος έχει εισόδημα από μισθωτή εργασία ή σύνταξη και ο άλλος από επιχειρηματική δραστηριότητα, τότε η μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη βαρύνει τον/την σύζυγο με την επιχειρηματική δραστηριότητα, εκτός και αν αυτή προσδιορίζεται διαφορετικά από τον έλεγχο.

Μετά από:

- τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού φορολογητέου εισοδήματος του φορολογουμένου
από όλες τις πηγές εισοδήματος με βάση τις γενικές ισχύουσες φορολογικές διατάξεις
- τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού φορολογητέου εισοδήματος από όλες τις πηγές εισοδήματος με βάση τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου

οι δύο αυτές διαφορετικές προσεγγίσεις συγκρίνονται και το μεγαλύτερο εισόδημα που προκύπτει εξ αυτών χαρακτηρίζεται ως το τελικό φορολογητέο εισόδημα του φορολογούμενου.

Στην περίπτωση συζύγων που υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση, ο έλεγχος γίνεται ταυτόχρονα και ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης με τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου, γίνεται ενιαία.

Τα προσδιορισθέντα φορολογικά αποτελέσματα με βάση τις γενικές διατάξεις αθροίζονται ούτως ώστε να γίνει δυνατή σύγκριση των αποτελεσμάτων και με τις δύο προσεγγίσεις.

Αν επιλεγεί ο προσδιορισμός του τελικού φορολογητέου εισοδήματος σύμφωνα με τις γενικές

φορολογικές διατάξεις τότε τα ακαθάριστα έσοδα υπολογίζονται σύμφωνα με αυτές.

Αν ο προσδιορισμός γίνει για τεκμαρτό φορολογητέο εισόδημα, τότε αυτός γίνεται με τις γενικές διατάξεις και τα ακαθάριστα έσοδα υπολογίζονται σύμφωνα μ' αυτές.

Όμως αν, το τελικό φορολογητέο εισόδημα προσδιορισθεί με τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου, αν η διαφορά έχει κατανεμηθεί όλη ή τμήμα αυτής ως εισόδημα από ατομική επιχείρηση ή άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος ή επιχειρηματική δραστηριότητα, αυτή (η διαφορά) επιβαρύνει τα συνολικά έσοδα ή ακαθάριστα εισοδήματα.

Κατόπιν αυτού γίνεται επαναπροσδιορισμός των ακαθάριστων εισοδημάτων ή συνολικών εσόδων.

3.4 Ανάλυση έμμεσων τεχνικών ελέγχου

3.4.1 Τεχνική Ανάλυσης Ρευστότητας

Είναι η πρώτη έμμεση τεχνική ελέγχου που εφαρμόζεται στην Ελλάδα και αφορά την ανάλυση ρευστότητας του φορολογουμένου (source and application of funds method) σύμφωνα με την οποία το φορολογητέο εισόδημά του προσδιορίζεται αναλύοντας τα έσοδα - φορολογητέα και μη - , τις επαγγελματικές , οικογενειακές και ατομικές δαπάνες και αγορές και τις αυξήσεις και μειώσεις των περιουσιακών του στοιχείων και υποχρεώσεων.

Η λογική που διέπει την τεχνική αυτή βασίζεται στο ότι οποιαδήποτε υπέρβαση των δαπανών σε σχέση με τα έσοδα του φορολογουμένου, αποτελεί υποεκτιμώμενο φορολογητέο εισόδημα, δηλαδή η διαφορά αυτή θεωρείται ότι αποτελεί το μη δηλωμένο φορολογητέο εισόδημα.

Η μέθοδος αυτή , χρησιμοποιείται όταν τα διαθέσιμα του φορολογούμενου δεν εμφανίζονται σ' έναν τραπεζικό λογαριασμό από όπου είναι εύκολο να καταδειχθεί η πηγή τους, αλλά και η διάθεσή τους ή όταν οι δαπάνες που πραγματοποιεί είναι δυσανάλογες του εισοδήματος που δηλώνει.

Για την εφαρμογή της μεθόδου , δημιουργείται ισοζύγιο με δύο βασικές στήλες :

α/ Πηγές Κεφαλαίων / Εσόδων

β/ Αναλώσεις Κεφαλαίων / Εσόδων

Η πρώτη στήλη περιλαμβάνει όλα τα έσοδα που έχουν εισπραχθεί κατά την διάρκεια της ελεγχόμενης χρήσης και όπου αναδεικνύεται η πραγματοποίηση και η νομιμότητα των συναλλαγών.

Σύμφωνα με τα παραπάνω τέτοια έσοδα θεωρούνται :

1/ Τα υπόλοιπα των χρηματοπιστωτικών λογαριασμών στην Ελλάδα και το εξωτερικό κατά την έναρξη της ελεγχόμενης χρήσης, είτε αυτοί είναι προσωπικοί , οικογενειακοί ή και επαγγελματικοί λογαριασμοί

2/ Τα διαθέσιμα μετρητά ή και το υπόλοιπο ταμείου στην αρχή της ελεγχόμενης χρήσης (αυτό αφορά την περίπτωση ατομικής επιχείρησης με βιβλία Γ' κατηγορίας Κ.Β.Σ. ή διπλογραφικά του Κ.Φ.Α.Σ.

3/ Οι αναλήψεις από επιχειρήσεις που συμμετέχει ο φορολογούμενος ο/η σύζυγος ή τα προστατευόμενα μέλη (ως ατομική επιχείρηση)

4/ Τα ακαθάριστα έσοδα από την ατομική άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας του φορολογουμένου ή του/ της συζύγου

5/ Τα έσοδα από λοιπές πηγές εισοδήματος όπως :

- μισθώματα από εκμίσθωση ακινήτων
- εισόδημα από κινητές αξίες
- εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις
- το δηλωθέν εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες
- εισόδημα από λοιπές πηγές π.χ. αλλοδαπής προέλευσης

6/ Οι εισπράξεις από λοιπά μη φορολογητέα έσοδα, όπως αποζημιώσεις, επιδοτήσεις, δωρεές

7/ Τα έσοδα από πώληση περιουσιακών στοιχείων, προσωπικών, οικογενειακών και επαγγελματικών για την περίπτωση ατομικής επιχείρησης

8/ Τα ποσά δανείων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κάθε μορφής, ιδιώτες, και άλλα

9/ Τα λοιπά έσοδα πάσης φύσεως φορολογητέα και μη

10/ Οι αυξήσεις πληρωτέων λογαριασμών

11/ Οι μειώσεις των εισπρακτέων λογαριασμών

12/ Η αύξηση των προκαταβολών που εισπράχθηκαν έναντι εσόδων επόμενου έτους/ετών

13/ Οι λοιπές περιπτώσεις εσόδων

Η Δεύτερη στήλη περιλαμβάνει όλες τις πραγματοποιηθείσες αναλώσεις κατά την διάρκεια της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου

Ειδικότερα :

1/ Τα υπόλοιπα των χρηματοπιστωτικών λογαριασμών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, προσωπικών , οικογενειακών και επαγγελματικών κατά τη λήξη της ελεγχόμενης χρήσης.

2/ Τα διαθέσιμα μετρητά ή και το υπόλοιπο ταμείου στο τέλος της ελεγχόμενης χρήσης.

3/ Οι εισφορές σε λογαριασμούς επιχειρήσεων όπου συμμετέχει ο ίδιος ο φορολογούμενος, ο/η σύζυγος ή και τα προστατευόμενα μέλη (όχι ατομικές επιχειρήσεις).

4/ Η συνεισφορά ποσών για συμμετοχή στο κεφάλαιο κάθε μορφής επιχειρήσεων.

5/ Οι αγορές περιουσιακών στοιχείων (προσωπικών, οικογενειακών , επαγγελματικών)

6/ Οι αγορές εμπορευμάτων πρώτων και βοηθητικών υλών και λοιπών αγαθών αναγκαίων για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας.

7/ Οι πάσης φύσεως επαγγελματικές / επιχειρηματικές δαπάνες

8/ Τα ποσά αποπληρωμής προσωπικών ή επαγγελματικών δανείων (αναγράφεται μόνο το χρεολύσιο)

9/ Τα ποσά για ασφάλιστρα, αποζημιώσεις, δωρεές (γονικές παροχές, χορηγίες, κ.ά) και λοιπές δαπάνες.

10/ Τα ποσά για φόρους , τέλη , εισφορές και πρόστιμα κάθε μορφής,

11/ Τα ποσά για κάθε είδους δαπάνες διαβίωσης καθώς και οι δαπάνες που αφορούν επισκευές και συντηρήσεις των προσωπικών/οικογενειακών περιουσιακών στοιχείων.

12/ Οι μειώσεις των πληρωτέων λογαριασμών

13/ Οι αυξήσεις των εισπρακτέων λογαριασμών

14/ Οι χορηγήσεις δανείων σε τρίτους

15/ Η μείωση προκαταβολών που εισπράχθηκαν έναντι εσόδων επόμενου έτους / επόμενων ετών.

Με βάση την άθροιση των ποσών στις δύο (2) αυτές στήλες, προκύπτει η μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη. Αν το εισόδημα έχει δηλωθεί σωστά, οι πηγές κεφαλαίων θα πρέπει να είναι ίσες με τη χρήση τους.

Εάν παρά ταύτα, η χρήση των κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από τις πηγές χρηματοδότησης, το συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι υπάρχει μια υποεκτίμηση των εσόδων ή υπερεκτίμηση των δαπανών.

Σε κάθε περίπτωση, διαφορά μεταξύ του αθροίσματος των πηγών κεφαλαίου και αυτού των αναλώσεων κεφαλαίων ελέγχεται ως μη δηλούμενο εισόδημα και εφόσον δεν αιτιολογείται, φορολογείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (ΠΟΛ.1050.2014, άρθρο 2)

3.4.2 Τεχνική της Καθαρής Θέσης

Η δεύτερη τεχνική είναι αυτή της καθαρής θέσης του φορολογουμένου (net worth method) την φυσικού προσώπου, με την οποία αναμορφώνεται - αναδημιουργείται το οικονομικό ιστορικό του ελεγχόμενου, προσδιορίζοντας τη φορολογητέα ύλη με το να λαμβάνει υπόψη για μια περίοδο μεγαλύτερη ή ίση ενός ή περισσοτέρων ετών, όλα τα περιουσιακά στοιχεία και διαθέσιμα κεφάλαια (ενεργητικό), τις υποχρεώσεις προσωπικές, οικογενειακές ή επαγγελματικές (παθητικό), τις ατομικές, οικογενειακές ή επαγγελματικές απαιτήσεις, τις ατομικές, οικογενειακές ή επαγγελματικές δαπάνες ακόμη και τα εισοδήματα ατομικά και οικογενειακά από λοιπές πηγές.

Η λογική που διέπει την μέθοδο αυτή έγκειται στο γεγονός ότι ένας που φοροδιαφεύγει και σωρεύει πλούτο σ' ένα οικονομικό έτος ή θα τον επενδύσει σε περιουσιακά στοιχεία ή θα τον δαπανήσει, ή θα μειώσει τις υποχρεώσεις του με κεφάλαια όμως που δεν αναφέρονται ως φορολογητέο εισόδημα.

Αρχικά, ως τεχνική χρησιμοποιήθηκε για φορολογούμενους που η κύρια πηγή εισοδήματος τους προερχόταν από παράνομη δραστηριότητα. Καθώς και αυτή η τεχνική βασίζεται στη θεωρία ότι οι αναλώσεις κεφαλαίων δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα διαθέσιμα κεφάλαια, συνιστάται όταν υπάρχουν σημαντικές μεταβολές της καθαρής θέσης του φορολογούμενου και άλλες μέθοδοι ελέγχου δεν είναι επαρκείς ή εφαρμόζεται άλλη μέθοδος και χρησιμοποιείται η τεχνική της καθαρής αξίας για την επιβεβαίωση και κυρίως όταν:

- εξετάζονται δύο (2) ή περισσότερα χρόνια
- παρατηρούνται πολλές αλλαγές - κινήσεις σε στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού στη διάρκεια της περιόδου
- ο επαγγελματίας δεν τηρεί στοιχεία και βιβλία
- τα βιβλία και τα στοιχεία που τηρούνται δεν είναι επαρκή ή ακόμη και διαθέσιμα

Ο προσδιορισμός της καθαρής θέσης του φορολογουμένου βασίζεται στη δημιουργία ενός πίνακα ενεργητικού και παθητικού για όλες τις ελεγχόμενες φορολογικές περιόδους και με φορολογική περίοδο βάσης την αμέσως προηγούμενη από την πρώτη ελεγχόμενη φορολογική περίοδο, που τελικά αναπαριστά το οικονομικό ιστορικό του.

Έτσι, το πρώτο μέρος του πίνακα είναι το ενεργητικό, όπου περιλαμβάνονται όλα τα προσωπικά, οικογενειακά και επαγγελματικά περιουσιακά στοιχεία του ελεγχόμενου, του /της συζύγου και των προστατευόμενων μελών τους, όπως και οι καταθέσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τη λήξη κάθε έτους.

Περιουσιακά στοιχεία που καταχωρούνται στο ενεργητικό είναι η ακίνητη περιουσία, τα προσωπικά αντικείμενα μεγάλης αξίας, έπιπλα, συσκευές, λοιπός εξοπλισμός, κοσμήματα και λοιπά τιμαλφή, διάφορες απαιτήσεις, μηχανοκίνητα οχήματα, διαθέσιμα μετρητά, μετοχές, το σύνολο απογραφής τέλους χρήσης σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης και διάφοροι λογαριασμοί ή λοιπά περιουσιακά στοιχεία άνω των 5.000 ευρώ.

Αυτά όλα καταχωρούνται στο πραγματικό κόστος κτήσης που προέρχεται από τα διαθέσιμα στοιχεία για τον έλεγχο.

Το δεύτερο μέρος του πίνακα, το παθητικό, περιλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις του ελεγχόμενου του/της συζύγου και των προστατευόμενων μελών τους ακόμη δε και επαγγελματικές υποχρεώσεις, αν και εφόσον αφορούν ατομική επιχείρηση.

Στις υποχρεώσεις περιλαμβάνονται τα δάνεια από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα γραμμάτια και τις επιταγές τις πληρωτέες και κάθε άλλη αποδεικνυόμενη οφειλή ή υποχρέωση σε τρίτους (πιστωτές) και οι αποσβέσεις.

Η διαφορά λοιπόν ενεργητικού - παθητικού αποτελεί και υπολογίζεται ως η καθαρή θέση του φορολογούμενου για κάθε διαχειριστική περίοδο.

Από την καθαρή θέση κάθε φορολογικής περιόδου αφαιρείται η καθαρή θέση έναρξης και δημιουργείται έτσι ο πίνακας καθαρής θέσης, όπου για το πρώτο ελεγχόμενο έτος, καθαρή θέση έναρξης θεωρείται η καθαρή θέση του έτους βάσης.

Η μεταβολή αυτή της καθαρής θέσης αναπροσαρμόζεται στις περιπτώσεις απόκτησης περιουσιακών στοιχείων άνευ ανταλλάγματος (π.χ. αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής, κέρδη από τυχερά παίγνια, ανταλλαγής) και στις περιπτώσεις εκποίησης αυτών, με τις μη εκπιπτόμενες ατομικές και οικογενειακές δαπάνες κάθε είδους (π.χ. προσωπικές και οικογενειακές δαπάνες διαβίωσης, λοιπές δαπάνες, τα αφορολόγητα έσοδα από διάφορες πηγές, οι μη φορολογητέες περιπτώσεις εσόδων ή φορολογητέες με ειδικό τρόπο), όπως τα έσοδα από δωρεές, κέρδη από πώληση περιουσιακού στοιχείου, επιχορηγήσεις και λοιπές μη φορολογητέες περιπτώσεις που αναφέρονται ή όχι στην υποβληθείσα δήλωση φορολογίας.

Το τελικό υπόλοιπο που προκύπτει, αποτελεί το προσδιοριζόμενο καθαρό εισόδημα του ελεγχόμενου φορολογούμενου, της συζύγου και των προστατευόμενων μελών, σύμφωνα με την τεχνική της καθαρής θέσης.

Αυτή τελικά η προσδιοριζόμενη φορολογητέα ύλη συγκρίνεται με τα αντίστοιχα δηλωθέντα εισοδήματα από κάθε πηγή.

Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ τους, η διαφορά αυτή ελέγχεται ως μη δηλούμενο εισόδημα και εφόσον δεν τεκμηριώνεται επαρκώς, φορολογείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

3.4.3 Τεχνική Τραπεζικών Καταθέσεων και Δαπανών σε Μετρητά

Η τρίτη προβλεπόμενη από την ελληνική νομοθεσία έμμεση τεχνική ελέγχου, είναι η τεχνική Τραπεζικών Καταθέσεων και Δαπανών σε Μετρητά (bank deposits and cash expenditure method).

Κατ' αυτήν, ο προσδιορισμός επιτυγχάνεται παρακολουθώντας την κίνηση των διαθεσίμων κεφαλαίων του φορολογούμενου του/ της συζύγου και των προστατευόμενων μελών είτε με την κατάθεση αυτών σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς είτε με την ανάλωσή τους σε διάφορες συναλλαγές με τη χρήση μετρητών.

Στην ουσία, στη τεχνική αυτή αναλύονται οι συνολικές καταθέσεις και τα διαθέσιμα σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς και τις αγορές και δαπάνες σε μετρητά τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε οικογενειακό επίπεδο κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης περιόδου και τα συγκρίνει με τα συνολικά δηλωθέντα έσοδα.

Η λογική της μεθόδου αυτής βασίζεται στο ότι όταν ένας φορολογούμενος λάβει χρήματα , έχει δύο επιλογές:

- είτε να τα καταθέσει
- είτε να τα δαπανήσει - επενδύσει

Η μέθοδος παρέχει μια ολοκληρωμένη εικόνα των συναλλακτικών δραστηριοτήτων του φορολογούμενου παρέχοντας πληροφόρηση για το είδος και το ύψος των καταθέσεων, την περιοδικότητα αυτών, τα πρόσωπα που καταθέτουν ή κάνουν αναλήψεις αλλά και το πιστωτικό ίδρυμα όπου λαμβάνουν χώρα αυτές οι συναλλαγές.

Η εφαρμογή αυτή επιλέγεται όταν:

α/ τα βιβλία και στοιχεία του φορολογούμενου είναι αναξιόπιστα , δεν είναι διαθέσιμα ή είναι ελλιπή

β/ ο φορολογούμενος πραγματοποιεί περιοδικές καταθέσεις χρημάτων σε τραπεζικό λογαριασμό που καταδεικνύει ότι προέρχονται από δραστηριότητα - ες που παράγει εισόδημα

γ/ ο φορολογούμενος πληρώνει τα περισσότερα έξοδα της επιχείρησης με επιταγή

δ/ ο φορολογούμενος κάνει χρήση των τραπεζικών καταθέσεων για τον καθορισμό και την αναφορά του φορολογητέου εισοδήματος.

Με την μέθοδο αυτή, προσδιορίζεται το φορολογητέο εισόδημα " παρακολουθώντας" την κίνηση των κεφαλαίων του φορολογουμένου και μέσω μιας ανάλυσης των τραπεζικών καταθέσεων, των ακυρωμένων επιταγών, των νομισματικών συναλλαγών, των ηλεκτρονικών χρεώσεων , μεταφορών και πιστώσεων στους τραπεζικούς λογαριασμούς καθώς και τις δαπάνες που κάνει ο φορολογούμενος με μετρητά.

Η μέθοδος αναδεικνύει δύο βασικά χαρακτηριστικά

- την ύπαρξη καταθέσεων σε τραπεζικούς λογαριασμούς , το οποίο αποτελεί και το πεδίο έρευνας των φορολογικών εσόδων
- οι δαπάνες που αναφέρονται στη φορολογική δήλωση, πράγματι έγιναν, είτε με τη χρήση πιστωτικής κάρτας, είτε επιταγής , ή και μετρητών.

Στη περίπτωση δε αυτή, η πηγή των μετρητών θα πρέπει να προέρχεται από πηγή που υπόκεινται σε φόρο, εκτός αν ο φορολογούμενος έχει δώσει διαφορετική αιτιολόγηση την οποία όμως πρέπει και να αποδείξει ότι υφίσταται.

Ο έλεγχος μπορεί να επικεντρωθεί στις μεγάλες καταθέσεις ή σε καταθέσεις που αφορούν ένα ορισμένο ποσό και πάνω.

Παρ' όλα αυτά, τακτικές μικρότερες καταθέσεις μπορεί να οδηγήσουν σε μια πηγή εισοδήματος από επενδύσεις όταν προέρχονται από μερίσματα , τόκους, ενοίκια ή άλλα εισοδήματα.

Η εφαρμογή της μεθόδου αυτής

α/ προσδιορίζει τις συνολικές τραπεζικές καταθέσεις στην ελεγχόμενη περίοδο, όταν υφίσταται άνοιγμα λογαριασμών, διότι εκεί περιλαμβάνονται όλες οι πιστωτικές κινήσεις σε λογαριασμούς που αφορούν καθαρές καταθέσεις και έμμεσες καταθετικές πράξεις.

β/ αν δεν υπάρχει άνοιγμα λογαριασμών, οι συνολικές τραπεζικές καταθέσεις εκλαμβάνονται ως η διαφορά υπολοίπου τέλους μείον αρχή χρήσης, σε αυτή όμως την περίπτωση η τεχνική δεν παρέχει ασφαλή αποτελέσματα ή αυτά κρίνονται ως ανεπαρκή.

Ακολούθως, αφαιρούνται τα κατατεθειμένα ποσά των λογαριασμών που αφορούν μη φορολογούμενα έσοδα

- ποσά εκταμίευσης δανείων
- συμψηφιστικές κινήσεις μεταξύ λογαριασμών του φορολογούμενου, του /της συζύγου και των προστατευόμενων μελών τους
- συναλλαγές
- μεταφορές και λοιπές πράξεις οι οποίες δεν αποτελούν καθαρές καταθέσεις.

Στο υπόλοιπο των καθαρών τραπεζικών καταθέσεων, προστίθενται οι πληρωμές με μετρητά για επαγγελματικές και επιχειρηματικές δαπάνες, οι αγορές εμπορευμάτων, πρώτων και βοηθητικών υλών και λοιπών αγαθών που είναι αναγκαία για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αγορές περιουσιακών στοιχείων, οι προσωπικές/οικογενειακές δαπάνες, οι φόροι που έχουν καταβληθεί, εισφορές και πρόστιμα κάθε μορφής η αποπληρωμή/μείωση χρεών με μετρητά, η αύξηση ή μείωση των διαθέσιμων μετρητών της ελεγχόμενης περιόδου, καθώς και κάθε άλλη καταβολή σε μετρητά.

Από το νέο υπόλοιπο καθαρών τραπεζικών καταθέσεων αφαιρούνται τα έσοδα που δεν φορολογούνται και που δεν κατατέθηκαν σε λογαριασμούς , όπως δάνεια ή δωρεές.

Το υπόλοιπο που προκύπτει, αναπροσαρμόζεται με τις αυξήσεις/μειώσεις των εισπρακτέων λογαριασμών και τις αυξήσεις/μειώσεις των εισπραχθέντων προκαταβολών έναντι εσόδων επόμενων ετών και συγκρίνεται με τα συνολικά δηλωθέντα εισοδήματα.

Το υπόλοιπο που προκύπτει, όπως αυτό τελικώς αναμορφώθηκε , αποτελεί σύμφωνα με την τεχνική αυτή, το συνολικό προς φορολόγηση εισόδημα. Το εισόδημα αυτό συγκρίνεται με το ακαθάριστο εισόδημα του ελεγχόμενου όπως και με το σύνολο των λοιπών εισοδημάτων του ελεγχόμενου και του/της συζύγου του.

Αν προκύψει θετική διαφορά θεωρείται και ελέγχεται ως μη δηλούμενο εισόδημα και εφόσον δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από τον ελεγχόμενο - φορολογούμενο , φορολογείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα παραθέσουμε μία μελέτη περίπτωσης ελέγχου ενός φυσικού προσώπου με τη μέθοδο των τραπεζικών καταθέσεων για να διαπιστώσουμε μέσω ενός αριθμητικού παραδείγματος τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου στην πράξη, σύμφωνα πάντα με της διατάξεις και το νομοθετικό πλαίσιο που έχει ορίσει η Φορολογική Αρχή.

4.1 Έκθεση Ελέγχου

Έλεγχος εφαρμογής του άρθρου 48 παρ.3 του Ν.2238/1994

Στην διάθεση της υπηρεσίας μας τέθηκαν τα τραπεζικά δεδομένα της Εφαρμογής Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας που δημιούργησε η ομάδα εργασίας (ΑΥΟ 4105/2015) του Υπουργείου Οικονομικών.

Τα επεξεργασθέντα δεδομένα των τραπεζικών λογαριασμών εμπεριέχονται σε φύλλο επεξεργασίας δεδομένων (excel), με τα ακόλουθα δεδομένα:

ΑΦΜ, Κωδικός τράπεζας, Αριθμός λογαριασμού, Ημερομηνία συναλλαγής, Ποσό συναλλαγής, Τύπος κίνησης (χρέωση/ πίστωση), Νόμισμα συναλλαγής, Κωδικός συναλλαγής, Αιτιολογία συναλλαγής, Περιγραφή συναλλαγής.

Σε άλλο φύλλο επεξεργασίας (excel) που περιλαμβάνεται στο ίδιο αρχείο περιέχονται πληροφορίες σχετικά με τους συνδικαιούχους των λογαριασμών .

Τα χρηματικά ποσά των πιστώσεων στους ως άνω λογαριασμούς σας, ελέγχονται ως προς την πηγή και την αιτία προέλευσής τους, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 48 του Ν.2238/94, όπως στα επόμενα κεφάλαια αναλυτικά αναφέρουμε.

Ενέργειες ελέγχου σχετικά με τις διατάξεις εφαρμογής του άρθρου 48 παρ.3 του Ν.2238/1994

Από την περαιτέρω επεξεργασία του ανωτέρου αρχείου, με τα δεδομένα των τραπεζικών λογαριασμών του ελεγχόμενου, εντοπίστηκαν και απομονώθηκαν πιστώσεις/καταθέσεις χρηματικών ποσών οι οποίες δεν συσχετιζόνταν με χρεώσεις άλλων λογαριασμών και δεν προέκυπτε σύνδεσή τους με τα δηλωθέντα εισοδήματα του ελεγχόμενου. Για τις πιστώσεις αυτές, ζητήθηκε εντός ταχθείσας προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από τον ελεγχόμενο να δικαιολογηθεί η πηγή και η αιτία προέλευσης τους σύμφωνα με το με αρ.πρ.ΧΧΧΧΧ/04-07-2018 αίτημα παροχής πληροφοριών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 Ν.4174/2013.

Ο ελεγχόμενος εντός της ταχθείσας προθεσμίας, και ύστερα από παράταση που ζήτησε και έλαβε έως την 07/08/2018, με τις από με αρ. XXXXX/11-07-2018 και XXXX/23-07-2018 κατατεθειμένες αιτήσεις του, υπέβαλε στη φορολογική αρχή το υπ' αριθμό πρωτ. XXXX/6-8-2018 υπόμνημα με το οποίο απάντησε στο παραπάνω αίτημα παροχής πληροφοριών της υπηρεσίας μας, με το με αρ. πρ. εισερχομένου XXXX/06-08-2018 εγγράφου του, το οποίο είναι συνημμένο στο παρών σημείωμα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού.

Στους παρακάτω πίνακες εμφανίζονται για την ελεγχόμενη χρήση, 01/01-31/12/2012, όλες οι πιστώσεις, ανά τραπεζικό λογαριασμό για τις οποίες ζητήθηκαν περαιτέρω επεξηγήσεις με την αντίστοιχη αιτιολόγηση τους από τον ελεγχόμενο. Στη στήλη «Χαρακτηρισμός ελέγχου» εμφανίζεται ο χαρακτηρισμός του ελέγχου έπειτα από την επεξεργασία των απαντήσεων και την αξιολόγηση όλων των σχετικών δικαιολογητικών που μας προσκόμισε ο ελεγχόμενος. Οι συναλλαγές οι οποίες αιτιολογήθηκαν, χαρακτηρίζονται ως «**Αιτιολογημένες**», ενώ για τις συναλλαγές για τις οποίες ο έλεγχος έκρινε ότι δεν δικαιολογούνται με βάση τις απόψεις και τα προσκομιζόμενα έγγραφα, χαρακτηρίζονται ως «**Μη Αιτιολογημένες**». Τέλος, οι συναλλαγές για τις οποίες ο έλεγχος έκρινε, ότι σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία δεν αποτελούν συναλλαγές του ελεγχόμενου αλλά τρίτων, χαρακτηρίζονται ως «**Αιτιολογημένες Τρίτων**»

Επεξεργασία δεδομένων της Εφαρμογής Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (ΑΥΟ4105/2015)

Α) Από την επεξεργασία των δεδομένων της Εφαρμογής Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας που δημιούργησε η ομάδα εργασίας (ΑΥΟ 4105/2015) του Υπουργείου Οικονομικών προέκυψαν οι κάτωθι πιστώσεις χρηματικών ποσών οι οποίες δεν συσχετίστηκαν με χρεώσεις των τραπεζικών λογαριασμών σας, τους οποίους είχε στη διάθεσή του ο έλεγχος και για τις οποίες από την αιτιολογία, όταν και όπου αναγράφεται, δεν προκύπτει η αιτία τους. Με το αίτημα παροχής πληροφοριών που κοινοποιήθηκε στον ελεγχόμενο, για τις παρακάτω κινήσεις, του ζητήθηκε να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για την πηγή και την αιτία προέλευσής τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48§3 Ν.2238/1994.

Β) Σημειώνεται ότι κατά την επεξεργασία των τραπεζικών δεδομένων της Εφαρμογής Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας που δημιούργησε η ομάδα εργασίας (ΑΥΟ 4105/2015) του Υπουργείου Οικονομικών ο έλεγχος δεν ζήτησε για δικαιολόγηση πιστώσεις, για την διαχειριστική περίοδο 01/01/2012-31/12/2012, τις οποίες συσχέτισε ο έλεγχος με τα βιβλία και τα στοιχεία που εκδόθηκαν από την ελεγχόμενη επιχείρηση και την αιτιολογία συναλλαγής που αναγράφεται στην Εφαρμογή Αυτοματοποιημένου Ελέγχου.

Αναλυτικά οι ως άνω πιστώσεις καθώς και η κρίση του ελέγχου σχετικά με τα προσκομισθέντα στοιχεία αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

A/A	ΧΡΗΣΗ	Επωνυμία Target Π.Ι.	Αριθμός Λογαριασμού	Ημερομηνία Συναλλαγής	Αιτιολογία Συναλλαγής	Ποσό Συναλλαγής	Νόμισμα	Ποσό σε Ευρώ
1	2012	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	GRXXXXXXX	05/01/2012 00:00		5.000,00	EUR	5.000,00
2	2012	ΑΛΦΑ	GRXXXXXXX	23/01/2012 00:00	ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΜΕ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟ	150,00	EUR	150,00
3	2012	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	GRΨΨΨΨΨΨ	01/02/2012 00:00	Ποσό επιταγών=200, 000.00 Τεμ.=1 Προμήθεια=0. 00 1	200.000,00	EUR	200.000, 00
4	2012	ΕΤΕ	GR4ΨΨΨΨΨ	03/02/2012 17:21	ΟΓΑ - ΕΠΙΔΟΜΑΤΟ ΥΧΟ	201,55	EUR	201,55
5	2012	ΕΤΕ	ΨΨΨΨΨ0	29/02/2012 00:00	ΠΛΗΡΩΜΗ Μέσω ΕΛΤΑ	602,35	EUR	602,35
6	2012	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	GRΨΨΨΨΨΨ	26/03/2012 00:00		170,00	EUR	170,00

Α/Α	ΧΡΗΣΗ	Επωνυμία Target Π.Ι.	Αριθμός Λογαριασμού	Ημερομηνία Συναλλαγής	Αιτιολογία Συναλλαγής	Ποσό Συναλλαγής	Παρατηρήσεις	Πόρισμα ελέγχου /Πίστωση	Μη Δηλωθέν Ποσό στη ΔΦΕ	Εισόδημα αρ. 48§3
1	2012	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	GR5	05/01/2012 00:00		5.000,00	ΥΠΕΒΑΛΕ ΔΗΛΩΣΗ N.4446/2016 ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΙΣΤΩΣΗ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ		
2	2012	ΑΛΦΑ	GR6	23/01/2012 00:00	ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΜΕ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟ	150,00	ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ ΤΡΙΤΩΝ	ΑΙΤΙΟΛΗΜΕΝΗ		
3	2012	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	GR6	01/02/2012 00:00	Ποσό επιταγών=200,000.00 Τεμ.=1 Προμήθεια=0.00 1	200.000,00	ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΔΑΝΕΙΟΥ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ		
4	2012	ΕΤΕ	GR4	03/02/2012 17:21	ΟΓΑ - ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΥΧΟ	201,55	ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ ΤΡΙΤΩΝ	ΑΙΤΙΟΛΗΜΕΝΗ		
5	2012	ΕΤΕ	0	29/02/2012 00:00	ΠΛΗΡΩΜΗ Μέσω ΕΛΤΑ	602,35	ΠΛΗΡΩΜΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ		

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΑΣΑΥΞΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (ΑΥΟ 4105/2015) ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ο έλεγχος αφού έλαβε υπόψη του την απάντησή του ελεγχόμενου, προσδιορίζει πιστώσεις χρηματικών ποσών, οι οποίες δεν ήταν δυνατόν να συσχετισθούν με τα δηλωθέντα εισοδήματα των ελεγχόμενων οικονομικών ετών, ούτε αποδείχθηκε η πηγή και η αιτία προέλευσής τους και συνεπώς συντρέχει η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 48 παρ. 3 του Ν.2238/1994 ανά ελεγχόμενο οικονομικό έτος ως εξής:

Οικονομικό Έτος	Εισόδημα άρθρου 48§3
2012	16.000,00
2013	3.000,00
2014	1.000,00

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΒΑΣΕΙ ΤΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΑΣΑΥΞΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (ΑΥΟ 4105/2015) ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Κατόπιν των όσων αναλυτικά σας αναφέραμε παραπάνω, ο έλεγχος και αφού έλαβε υπόψη του την απάντησή σας, προσδιορίζει πιστώσεις χρηματικών ποσών, οι οποίες δεν ήταν δυνατόν να συσχετισθούν με τα δηλωθέντα εισοδήματα των ελεγχόμενων οικονομικών ετών, ούτε αποδείχθηκε η πηγή και η αιτία προέλευσής τους και συνεπώς συντρέχει η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 48 παρ. 3 του Ν.2238/1994 ανά ελεγχόμενο οικονομικό έτος ως εξής:

➤ **Οικονομικό Έτος 2012 (Διαχειριστική περίοδος 01/01/2011 - 31/12/2011)**

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Ποσά Δήλωσης σε €		Ποσά Ελέγχου σε €		Διαφορά	
	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου
A - B. Από ακίνητα	6.000,00		6.000,00			
Γ. Από κινητές αξίες	0,0		0,0			
Δ. Από εμπορικές επιχειρήσεις	10.000,00		10.000,00			
Ε. Από γεωργικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
ΣΤ. Από μισθωτές υπηρεσίες	0,00		0,00			
Ζ. Από ελευθέρια επαγγέλματα	75.000,00		75.000,00			
Εισόδημα άρθρου 48§3	0,00		16.000,00		16.000,00	
Συνολικό εισόδημα	91.000,00		107.000,00		16.000,00	
Αρνητικά στοιχεία εισοδήματος που συμψηφίζονται						
Υπόλοιπο	91.000,00		107.000,00		16.000,00	
Διαφορά τεκμαρτής δαπάνης που προστίθεται						
Άθροισμα	91.000,00		107.000,00		16.000,00	
Εκπτώσεις δαπανών άρθρου 8 ν. 2238/1994						
Φορολογητέο εισόδημα	91.000,00		107.000,00		16.000,00	

➤ Οικονομικό Έτος 2013 (Διαχειριστική περίοδος 01/01/2012 - 31/12/2012)

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Ποσά Δήλωσης σε €		Ποσά Ελέγχου σε €		Διαφορά	
	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου
Α - Β. Από ακίνητα	6.000,00		6.000,00			
Γ. Από κινητές αξίες	0,00		0,00			
Δ. Από εμπορικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
Ε. Από γεωργικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
ΣΤ. Από μισθωτές υπηρεσίες	0,00		0,00			
Ζ. Από ελευθέρια επαγγέλματα	75.000,00		75.000,00			
Εισόδημα άρθρου 48§3	0,00		3.000,00			
Συνολικό εισόδημα	81.000,00		84.000,00		3.000,00	
Αρνητικά στοιχεία εισοδήματος που συμψηφίζονται						
Υπόλοιπο	81.000,00		84.000,00		3000,00	
Διαφορά τεκμαρτής δαπάνης που προστίθεται						
Άθροισμα	81.000,00		84.000,00		3000,00	
Εκπτώσεις δαπανών άρθρου 8 ν. 2238/1994						
Φορολογητέο εισόδημα	81.000,00		84.000,00		3000,00	

➤ **Οικονομικό Έτος 2014 (Διαχειριστική περίοδος 01/01/2013 - 31/12/2013)**

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Ποσά Δήλωσης σε €		Ποσά Ελέγχου σε €		Διαφορά	
	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου
A - Β. Από ακίνητα	6.000,00		6.000,00			
Γ. Από κινητές αξίες	0,00		0,00			
Δ. Από εμπορικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
Ε. Από γεωργικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
ΣΤ. Από μισθωτές υπηρεσίες	0,00		0,00			
Ζ. Από ελευθέρια επαγγέλματα	75.000,00		75.000,00			
Εισόδημα άρθρου 48§3	0,00		1.000,00		1.000,00	
Συνολικό εισόδημα	81.000,00		82.000,00		1.000,00	
Αρνητικά στοιχεία εισοδήματος που συμψηφίζονται						
Υπόλοιπο	81.000,00		82000,00		1000,00	
Διαφορά τεκμαρτής δαπάνης που προστίθεται						
Άθροισμα	81.000,00		82000,00		1000,00	
Εκπτώσεις δαπανών άρθρου 8 ν. 2238/1994						
Φορολογητέο εισόδημα	81.000,00		82000,00		1000,00	

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΘΟΔΟΥ ΕΜΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Για την επεξεργασία των λογαριασμών ο έλεγχος ακολούθησε τη μεθοδολογία όπως αυτή αναλυτικά περιγράφεται στην ΠΟΛ. 1050/2014, κατά την εφαρμογή της «τεχνικής των τραπεζικών καταθέσεων και δαπανών σε μετρητά».

Η τεχνική αυτή προσδιορίζει φορολογητέο εισόδημα παρακολουθώντας την κίνηση των (διαθεσίμων) κεφαλαίων του φορολογούμενου, του/της συζύγου και των προστατευομένων μελών αυτών, είτε με την κατάθεση αυτών σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς είτε με την ανάλωσή τους σε διάφορες συναλλαγές με χρήση μετρητών. Αναλύει τις συνολικές καταθέσεις και τα διαθέσιμα σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς και τις αγορές και δαπάνες σε μετρητά τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε οικογενειακό επίπεδο κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης χρήσης και τα συγκρίνει με τα συνολικά δηλωθέντα έσοδα.

Με την μεθοδολογία αυτή, εφόσον υπάρχει άνοιγμα λογαριασμών, όπως στην περίπτωση του παρόντος ελέγχου, προσδιορίζονται οι συνολικές τραπεζικές καταθέσεις της ελεγχόμενης περιόδου στις οποίες περιλαμβάνονται οι πιστωτικές κινήσεις σε λογαριασμό/ούς που αφορούν καθαρές καταθέσεις και έμμεσες καταθετικές πράξεις όπως προσωρινές καταθέσεις προς εξόφληση υποχρεώσεων, δάνεια κ.λπ.

Από τις συνολικές τραπεζικές καταθέσεις της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου αφαιρούνται τα κατατεθειμένα ποσά που αφορούν μη υποκείμενα σε φορολογία έσοδα, όπως εκταμιεύσεις δανείων, συμψηφιστικές κινήσεις και λοιπές πράξεις που δεν αποτελούν καθαρές καταθέσεις

Στο Υπόλοιπο των καθαρών τραπεζικών καταθέσεων προστίθενται όλες οι καταβολές σε μετρητά για αγορές, δαπάνες (προσωπικές/οικογενειακές ή επαγγελματικές) και λοιπές συναλλαγές και αφαιρούνται τα μη υποκείμενα σε φορολογία έσοδα που δεν κατατέθηκαν σε λογαριασμούς.

Το νέο Υπόλοιπο αναμορφώνεται με τις αυξήσεις/ μειώσεις εισπρακτέων λογαριασμών και συγκρίνεται με τα συνολικά δηλωθέντα Εισοδήματα.

Η προκύπτουσα διαφορά θεωρείται μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη και εφόσον δεν αιτιολογείται υπόκειται σε φορολόγηση.

Στην περίπτωση που και οι δύο φορολογούμενοι/σύζυγοι υποβάλλουν κοινή δήλωση και ελέγχονται ταυτόχρονα ο προσδιορισμός φορολογητέας ύλης με τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου γίνεται ενιαία (άρθρο 5, ΠΟΛ 1050/17-2-2014).

Μετά από την επεξεργασία όλων των δεδομένων που είχε στην διάθεση του ο έλεγχος και πάντα σύμφωνα με τις οδηγίες & κατευθύνσεις των ΠΟΛ 1050/2014 και ΠΟΛ 1270/2013, προέκυψε με βάση την τεχνική «του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά» ο κάτωθι πίνακας (Χρήσεις 2011 – 2013) :

ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ		ΧΡΗΣΗ 2011	ΧΡΗΣΗ 2012	ΧΡΗΣΗ 2013
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΣΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ (ελεγχόμενης περιόδου)	700.000	300.000	800.000
<i>Μείον</i>	ΜΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ	4.000	0,00	0,00
<i>Μείον</i>	ΠΟΣΑ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ	0,00		0,00
<i>Μείον</i>	ΣΥΜΨΗΦΙΣΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	600.000	150.000	650.000
<i>Μείον</i>	ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΛΠ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΚΑΘΑΡΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	80.000	40.000	140.000
	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	16.000,00	110.000	10.000
<i>Πλέον</i>	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ/ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (μετρητοίς)	500	500	1000
<i>Πλέον</i>	ΑΓΟΡΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΡΩΤΩΝ Ή ΒΟΗΘ. ΥΛΩΝ Κ.ΛΠ. ΕΙΔΩΝ (μετρητοίς)	0,00	0,00	0,00
<i>πλέον</i>	ΑΓΟΡΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ/ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ (μετρητοίς)	0,00	0,00	0,00
<i>πλέον</i>	ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (μετρητοίς)	44.000	20.000	0,00

<i>πλέον</i>	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ, ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ	0,00	0,00	0,00
<i>πλέον</i>	ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗ/ΜΕΙΩΣΗ ΧΡΕΩΝ με μετρητά			
<i>πλέον</i>	ΑΥΞΗΣΗ/ΜΕΙΩΣΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	0,00	0,00	0,00
<i>πλέον</i>	ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ σε μετρητά			
<i>πλέον</i>				
	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΛΩΘΕΝΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	60.500	130.500	11.000
<i>μείον</i>	ΜΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ (π.χ. δάνεια, δωρεές επιστροφές φορων κ.λπ.)			
<i>μείον</i>	ΑΥΞΗΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΩΝ ΠΟΥ ΕΙΣΕΠΡΑΧΘΗΚΑΝ ΕΝΑΝΤΙ ΕΣΟΔΩΝ ΕΠΟΜΕΝΟΥ/ΝΩΝ ΕΤΟΥΣ/ΩΝ			
<i>πλέον</i>	ΜΕΙΩΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΩΝ ΠΟΥ ΕΙΣΠΡΑΧΘΗΚΑΝ ΕΝΑΝΤΙ ΕΣΟΔΩΝ ΕΠΟΜΕΝΟΥ/ΝΩΝ ΕΤΟΥΣ/ΩΝ	7.000		
<i>πλέον</i>	ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΙΣΠΑΡΚΤΕΩΝ (π.χ πωλησεις με πιστωση)	53.000	4.000	50.000
<i>μείον</i>	ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ (π.χ πωλησεις με πιστωση)		53.000	4.000
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ (Α)	120.500	81.500	57.000
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΛΩΘΕΝΤΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ (Β1)	75.000	75.000	75.000

	ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ (B2) πλην της ελεγχόμενης δραστηριότητας	20.000	6.000	6.000
	ΔΙΑΦΟΡΑ (Α)-(Β1)-(Β2)	25.500	500	-24.000

1. Από τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε απομονώθηκαν οι κινήσεις των λογαριασμών οι οποίες δεν αποτελούν συναλλαγές των ελεγχόμενων ή μεταφορές ποσών κλπ.. Οι κινήσεις αυτές συμπεριλήφθησαν στα «ΜΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ» και στις «ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ και ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΚΑΘΑΡΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ»

2. Οι καταβολές για αγορές, δαπάνες (προσωπικές/οικογενειακές ή επαγγελματικές) και λοιπές συναλλαγές προκύπτουν από τις **φορολογικές δηλώσεις & τα έντυπα «ερωτηματολόγιο τρόπου διαβίωσης»** που συμπλήρωσαν οι ελεγχόμενοι. Ο έλεγχος θεωρεί ότι οι συναλλαγές αυτές έχουν πραγματοποιηθεί με χρήση μετρητών και κατά συνέπεια προστίθενται στο υπόλοιπο των «ΚΑΘΑΡΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ».

Αναλυτικά ανά ελεγχόμενο, οι καταβολές απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΟΔΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ			
ΧΡΗΣΗ	1/1- 31/12/2011	1/1- 31/12/2012	1/1 31/12/2013
Ασφάλεια ακίνητης περιουσίας			
Ασφάλεια αυτοκινήτου			
Ασφάλεια ζωής υπόχρεου	1000,00€	1000,00 €	0,00 €
Ασφάλειες ζωής (υγείας κ.λ.π.) συζύγου	- €	- €	0,00 €
Αγορά αυτοκινήτου	10.000,00 €		
Δίδακτρα σχολείου, λοιπών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ,φροντιστηρίων	6.000,00 €	3000,00 €	0,00 €
Δίδακτρα φροντιστηρίων	4.000,00 €	1000,00 €	

Δωρεές – Χορηγίες			
Επισκευές και συντήρηση ιδιοκτησίας	- €	- €	0,00 €
Ιατρικά , φαρμακευτικά προϊόντα , νοσοκομειακές δαπάνες	1000,00 €	1000,00 €	0,00 €
Καταβολές μισθωμάτων	- €	- €	0,00 €
Λοιπά έξοδα- Δαπάνη Αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών (παρ.1 άρθρο 9 Κ.Φ.Ε. - ΔΦΕ)	15.000,00 €	15.000,00 €	0,00 €
Μισθοί οικιακού προσωπικού			0,00 €
Πρόστιμα			
Συνδρομές σε λέσχες			
Συνταξιοδοτικές εισφορές, Εισφορές σε Ταμεία Ασφάλισης	- €	- €	0,00 €
Τηλέφωνα & ταχυδρομικά τέλη	- €	- €	0,00 €
Υπηρεσίες κοινής ωφελειας	- €	- €	0,00 €
Εισφορές κ.λπ.	7.000,00 €	€	0,00 €
Σύνολα	44.000,00	20.000,00	0,00

3. Σύμφωνα με τις καρτέλες που προσκόμισε ο ελεγχόμενος για τις διαχειριστικές περιόδους 01/01/2010-31/12/2010, 01/01/2011-31/12/2011 , 01/01/2012-31/12/2012 και 01/01/2013-31/12/2013 από την εταιρεία XXXXXX ΨΥΨΨΨ Α.Ε. προκύπτει μείωση προκαταβολών ποσού 7.230,08€ (αφορά ποσό προκαταβολών που είχε εισπραχθεί κατά το προηγούμενο έτος). Επίσης, προκύπτει αύξηση /μείωση εισπρακτέων λογαριασμών όπως απεικονίζεται στον πίνακα «Τεχνική τραπεζικών καταθέσεων και δαπανών σε μετρητά» . Η αύξηση /μείωση των εισπρακτέων λογαριασμών έγινε σύμφωνα με τις οδηγίες της ΠΟΛ 1270/24-12-2013 «Μεθοδολογία Έμμεσων τεχνικών Ελέγχου» όπου ορίζεται : Για την συγκεκριμένη έμμεση τεχνική εισπρακτέοι λογαριασμοί θεωρούνται οι απαιτήσεις από πωλήσεις επαγγελματικές , προσωπικές /οικογενειακές οι οποίες είναι απαιτητές στο τέλος κάθε ελεγχόμενου έτους. Για τον προσδιορισμό της αύξησης ή μείωσης των εισπρακτέων λογαριασμών συγκρίνεται το υπόλοιπο στο τέλος του έτους με το υπόλοιπο στην αρχή του έτους.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Από την εφαρμογή της μεθοδολογίας των έμμεσων τεχνικών ελέγχου η προκύπτουσα διαφορά, θεωρείται ως μη δηλούμενο εισόδημα, εφόσον, από την εφαρμογή των γενικών φορολογικών διατάξεων για τον προσδιορισμό του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος προκύψει μικρότερη διαφορά (άρθρο 9, ΠΟΛ 1050/2014).

ΟΙΚΟΝ.ΕΤΟΣ (ΧΡΗΣΗ)	ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΔΙΑΦΟΡΑ)	ΕΜΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ (ΔΙΑΦΟΡΑ)	ΚΑΘΑΡΟ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ (ΔΙΑΦΟΡΑ)
2012 (2011)	16.000,00	25.500,00	25.500,00
2013 (2012)	3.000,00	500,00	3.000,00
2014 (2013)	1.000,00	0,00	1.000,00

Από τη σύγκριση των προσδιοριζόμενων φορολογητέων εισοδημάτων, σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι για τα οικονομικά έτη 2013 και 2014 ο προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος γίνεται με τις γενικές διατάξεις ενώ για το οικονομικό έτος 2012 ο προσδιορισμός του εισοδήματος γίνεται με χρήση της έμμεσης τεχνικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 της ΔΕΣ Α 1077357 ΕΞ 10.5.2013, ως φορολογητέο εισόδημα λαμβάνεται το μεγαλύτερο προσδιοριζόμενο και η διαφορά καταλογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 15 του Ν.3888/2010.

1. ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Διαχειριστική περίοδος 01/01/2011-31/12/2011

Ο έλεγχος αφού έλαβε υπόψη του ,

- Τις σχετικές διατάξεις Ν.2238/94 όπως ισχύουν για κάθε ελεγχόμενο έτος
- Τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 23,24,25 και 27 του ΚΦΔ Ν.4174/2013
- Τις ελεγκτικές επαληθεύσεις και τις διαπιστώσεις ελέγχου , όπως αναλυτικά καταγράφονται στο κεφάλαιο 5 της παρούσας έκθεσης ελέγχου
- Τα στοιχεία που προσκόμισε ο ελεγχόμενος
- Τα δεδομένα της εφαρμογής ΑΥΟ4105/2015

και επειδή ο έλεγχος δεν μπορεί να προσδιορίσει την αιτία πραγματοποίησης των συγκεκριμένων πιστώσεων , η διαφορά καταλογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 48 του Ν.2238/1994, ως εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελματιών .

Ο έλεγχος κατόπιν όλων των ανωτέρω κρίνει για το :

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012	Την υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος ανακριβή καθώς : <ul style="list-style-type: none"> • Δεν δηλώθηκαν ή δηλώθηκαν ανακριβώς εισοδήματα Ζ΄ πηγής ποσού 25.500,00€
-----------------------------	---

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2013	Την υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος ανακριβή καθώς : <ul style="list-style-type: none"> • Δεν δηλώθηκαν ή δηλώθηκαν ανακριβώς εισοδήματα Ζ΄ πηγής ποσού 3.000,00€
-----------------------------	--

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2014	Την υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος ανακριβή καθώς : <ul style="list-style-type: none"> • Δεν δηλώθηκαν ή δηλώθηκαν ανακριβώς εισοδήματα Ζ΄ πηγής ποσού 1.000,00€
-----------------------------	--

Κατόπιν όλων των παραπάνω τα αποτελέσματα ανά διαχειριστική περίοδο έχουν όπως αναφέρονται στο επόμενο κεφάλαιο « Προσδιορισμός Αποτελεσμάτων».

2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

2.1 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ

Διαχειριστική περίοδος 01/01/2011-31/12/2011

Ο έλεγχος αφού έλαβε υπόψη του , το πόρισμα του ελέγχου προσδιορίζει το φορολογητέο εισόδημα, ανά ελεγχόμενο οικονομικό έτος για το οποίο προκύπτουν διαφορές ως κάτωθι:

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Ποσά Δήλωσης σε €		Ποσά Ελέγχου σε €		Διαφορά	
	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου
A - B. Από ακίνητα	6.000,00		6.000,00			
Γ. Από κινητές αξίες	0,0		0,0			
Δ. Από εμπορικές επιχειρήσεις	10.000,00		10.000,00			
Ε. Από γεωργικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
ΣΤ. Από μισθωτές υπηρεσίες	0,00		0,00			
Ζ. Από ελευθέρια επαγγέλματα	75.000,00		75.000,00			
Εισόδημα άρθρου 48§3	0,00		25.500,00		25.500	
Συνολικό εισόδημα	91.000,00		116.500,00		25.500	
Αρνητικά στοιχεία εισοδήματος που συμψηφίζονται						
Υπόλοιπο	91000		116500		25.500	
Διαφορά τεκμαρτής δαπάνης που προστίθεται						
Αθροισμα	91.000		116.500		25.500	
Εκπτώσεις δαπανών άρθρου 8 ν. 2238/1994						
Φορολογητέο εισόδημα	91.000		116.500		25.500	

Διαχειριστική περίοδος 01/01/2012-31/12/2012

Ο έλεγχος αφού έλαβε υπόψη του , το πόρισμα του ελέγχου προσδιορίζει το φορολογητέο εισόδημα, ανά ελεγχόμενο οικονομικό έτος για το οποίο προκύπτουν διαφορές ως κάτωθι:

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Ποσά Δήλωσης σε €		Ποσά Ελέγχου σε €		Διαφορά	
	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου
A - B. Από ακίνητα	6.000,00		6.000,00			
Γ. Από κινητές αξίες	0,00		0,00			
Δ. Από εμπορικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
Ε. Από γεωργικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
ΣΤ. Από μισθωτές υπηρεσίες	0,00		0,00			
Ζ. Από ελευθέρια επαγγέλματα	75.000,00		75.000,00			
Εισόδημα άρθρου 48§3	0,00		3.000,00			
Συνολικό εισόδημα	81.000,00		84.000,00		3.000,00	
Αρνητικά στοιχεία εισοδήματος που συμψηφίζονται						
Υπόλοιπο	81.000,00		84.000,00		3000,00	
Διαφορά τεκμαρτής δαπάνης που προστίθεται						
Αθροισμα	81.000,00		84.000,00		3000,00	
Εκπτώσεις δαπανών άρθρου 8 ν. 2238/1994						
Φορολογητέο εισόδημα	81.000,00		84.000,00		3000,00	

Διαχειριστική περίοδος 01/01/2013-31/12/2013

Ο έλεγχος αφού έλαβε υπόψη του:

- Τις σχετικές διατάξεις Ν.2238/94 όπως ισχύουν για κάθε ελεγχόμενο έτος
- Τις ελεγκτικές επαληθεύσεις και τις διαπιστώσεις ελέγχου , όπως αναλυτικά καταγράφονται στο κεφάλαιο 5 της παρούσας έκθεσης ελέγχου
- Τα στοιχεία που προσκόμισε ο ελεγχόμενος
- Τα δεδομένα της εφαρμογής ΑΥΟ4105/2015

κρίνει την υποβληθείσα δήλωση Φορολογίας εισοδήματος ως ανακριβή και προσδιορίζει το φορολογητέο εισόδημα, ανά ελεγχόμενο οικονομικό έτος για το οποίο προκύπτουν διαφορές:

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	Ποσά Δήλωσης σε €		Ποσά Ελέγχου σε €		Διαφορά	
	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου	Ατομικό και τέκνων	της συζύγου
A - B. Από ακίνητα	6.000,00		6.000,00			
Γ. Από κινητές αξίες	0,00		0,00			
Δ. Από εμπορικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
Ε. Από γεωργικές επιχειρήσεις	0,00		0,00			
ΣΤ. Από μισθωτές υπηρεσίες	0,00		0,00			
Ζ. Από ελευθέρια επαγγέλματα	75.000,00		75.000,00			
Εισόδημα άρθρου 48§3	0,00		1.000,00		1.000,00	
Συνολικό εισόδημα	81.000,00		82.000,00		1.000,00	
Αρνητικά στοιχεία εισοδήματος που συμψηφίζονται						
Υπόλοιπο	81.000,00		82000,00		1000,00	
Διαφορά τεκμαρτής δαπάνης που προστίθεται						
Αθροισμα	81.000,00		82000,00		1000,00	
Εκπτώσεις δαπανών άρθρου 8 ν. 2238/1994						
Φορολογητέο εισόδημα	81.000,00		82000,00		1000,00	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ –

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Κοινή παραδοχή όλων είναι ότι το φαινόμενο της φοροδιαφυγής στην χώρα μας αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες πληγές της Ελληνικής Οικονομίας. Τα αποτελέσματα αυτής της μακροχρόνιας κατάστασης επηρεάζουν το σύνολο της κοινωνίας και οι επιπτώσεις διαπιστώνονται τόσο στην εκτέλεση του προϋπολογισμού του κράτους όσο και στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων του Δημοσίου καθώς και στην ανισοβαρή κατανομή των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών.

Επομένως κοινός στόχος κάθε κοινωνίας και οικονομίας, πολλώ δε μάλλον της ελληνικής, είναι να εξευρεθούν οι τρόποι συμμόρφωσης των πολιτών με την φορολογική νομοθεσία ώστε αυτοί με την σειρά τους να τηρούν την ισχύουσα νομολογία με τέτοιο τρόπο ώστε να προσδιορίζουν ευκρινώς τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα παραπάνω μπορούν να επιτευχθούν μέσω της εκπαίδευσης των πολιτών, της διαμόρφωσης του κατάλληλου πνεύματος φορολογικής συμμόρφωσης μέσω της προσήκουσας νομοθεσίας καθώς και του ορθού κλίματος εμπιστοσύνης και χρηστής διοίκησης από την πλευρά της πολιτείας.

Στην προσπάθεια αντιμετώπισης αυτής της κατάστασης που ταλανίζει όλο τον σύγχρονο κόσμο, όλα τα παραπάνω αποκτούν ιδιαίτερη σημασία για τον ακριβή προσδιορισμό των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών καθώς και στην βελτίωση των εσόδων του κράτους. Όπλο στα χέρια της Φορολογικής Διοίκησης προς εκπλήρωση των ανωτέρω αποτελεί η εντατικοποίηση των φορολογικών ελέγχων.

Στα πλαίσια της αντιμετώπισης του φαινομένου αυτού η Φορολογική Διοίκηση κατέφυγε στην χρήση των έμμεσων τεχνικών ελέγχου για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος, οι οποίες στηρίζονται στην ανάλυση των οικονομικών δεδομένων των ελεγχομένων, αξιοποιώντας στοιχεία και πληροφορίες από ένα ευρύ φάσμα πηγών, όπως εκτενώς αναλύθηκε παραπάνω.

Προκειμένου να θεωρηθεί αποτελεσματικότερη η διενέργεια των φορολογικών ελέγχων με την χρήση των έμμεσων τεχνικών ελέγχων, πρωτίστως θα πρέπει να προχωρήσει η απλοποίηση του φορολογικού συστήματος με μείωση των διαρκών μεταβολών του και τον

περιορισμό της έκδοσης των συχνών ερμηνευτικών εγκυκλίων και αποφάσεων που οδηγούν σε ασαφή πολυνομία με αποτέλεσμα την διόγκωση της γραφειοκρατίας αλλά και την ανάπτυξη της φοροδιαφυγής.

Επίσης, θεωρείται αναγκαία η εφαρμογή τους καθολικά από όλες τις υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης αλλά και η εντατικοποίηση των ελέγχων με την χρήση πλέον των έμμεσων τεχνικών, καθώς επίσης αναγκαία θεωρείται και η συνεχής και αδιάλειπτη εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού των φορολογικών αρχών μέσω σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων .

Ενδεικτικά, παραθέτω τα αποτελέσματα που προέκυψαν με τη χρήση των έμμεσων τεχνικών ελέγχου από το Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π, σύμφωνα με την Απολογιστική έκθεση Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για το 2017. Το πλήθος των ελέγχων που ολοκληρώθηκαν από το Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π ανήλθε σε 953 το 2017, υπερβαίνοντας κατά 278,2% το αποτέλεσμα έτους 2016. Η συνολική βεβαίωση φόρων και προστίμων ανήλθε σε 473,3 εκ. € το 2017, έναντι ετήσιου στόχου 750 εκ. € και είναι οριακά αυξημένη σε σχέση με το 2016. Η μέση βεβαίωση μειώθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος και διαμορφώθηκε σε 0,50 εκ. € το 2017 έναντι 1,88 εκ. € το 2016.

Πίνακας 2.3.3: Αποτελέσματα ελεγκτικού έργου του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. (2016-2017)			
	Στόχος 2017	Αποτέλεσμα 2017	Αποτέλεσμα 2016
Πλήθος ολοκληρωμένων ελέγχων	750	953	252
Βεβαίωση (εκ. €)	750,0	473,3	472,6
Μέση βεβαίωση (εκ. €/υπόθεση)	-	0,50	1,88
Εισπράξεις (εκ. €)	-	57,0	59,8
Εισπραξιμότητα	23,50%	12,04%	12,66%

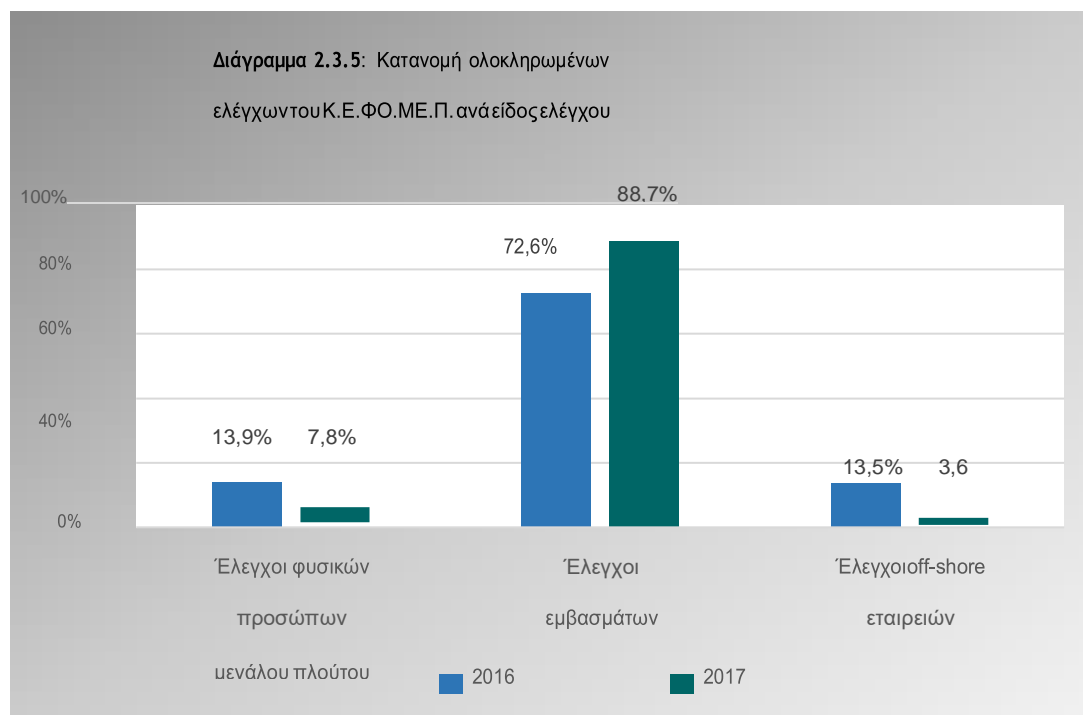
Οι συνολικές εισπράξεις από ελέγχους του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π παρουσίασαν μείωση κατά 4,7% σε σχέση με το 2016. Η εισπραξιμότητα διαμορφώθηκε σε 12,04% το 2017 έναντι 12,66% το 2016, γεγονός που οφείλεται μεταξύ άλλων, στην συμμετοχή των φορολογουμένων του ελεγκτικού κέντρου στο πρόγραμμα εθελοντικής αποκάλυψης φορολογητέας ύλης παρελθόντων ετών.

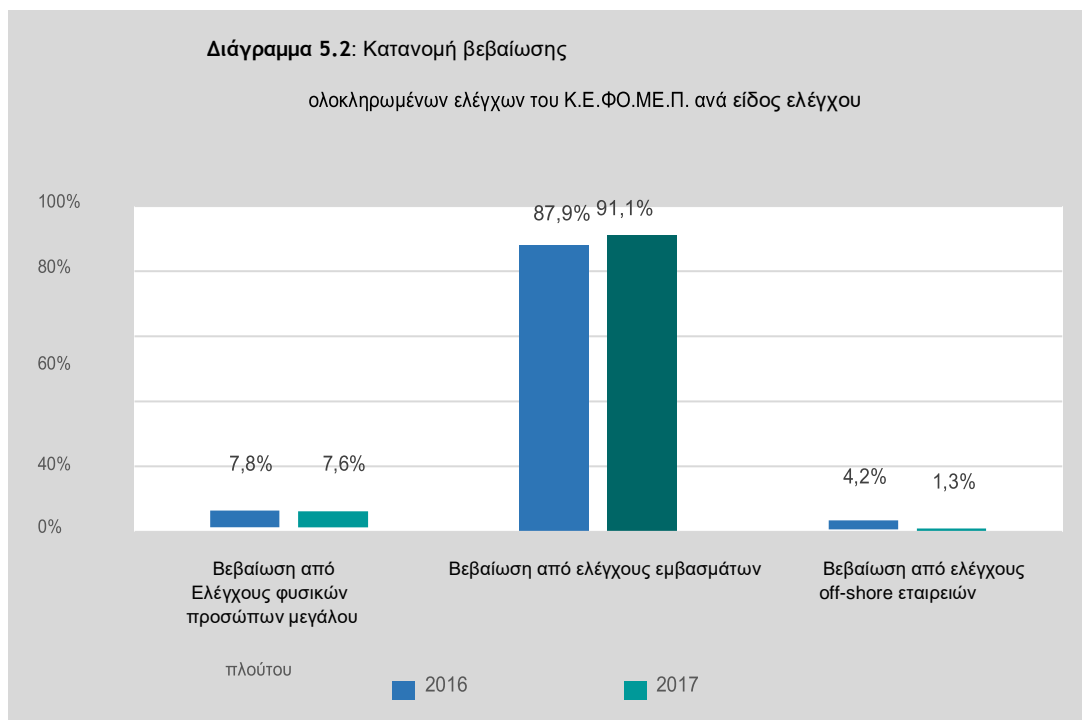
Πιο αναλυτικά το 2017 διενεργήθηκαν από το Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.:

- 845 έλεγχοι υποθέσεων φορολογουμένων με εμβάσματα στο εξωτερικό, με βεβαίωση φόρων και προστίμων 489,11 εκ. €
- 74 έλεγχοι φυσικών προσώπων μεγάλου πλούτου, με βεβαίωση φόρων και προστίμων ύψους 40,97 εκ. €
- 34 έλεγχοι off-shore εταιρειών, με βεβαίωση φόρων και προστίμων ύψους 6,85 εκ. €

Στα παρακάτω διαγράμματα παρουσιάζεται η κατανομή του πλήθους των ολοκληρωμένων ελέγχων και της αντίστοιχης βεβαίωσης από το Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π, ανά είδος ελέγχου, για τα έτη 2016 και 2017. Σύμφωνα με αυτά, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο μερίδιο κατέχει η διενέργεια ελέγχων εμβασμάτων, σε ποσοστό 72,6% το 2016 και 88,7% το 2017. Η βεβαίωση από ελέγχους εμβασμάτων αντίστοιχα καλύπτει το 87,9% της συνολικής βεβαίωσης το 2016 και το 91,1% το 2017.

Πηγή: Απολογιστική έκθεση Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για το 2017

Από τα παραπάνω αποτελέσματα οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι από την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου έχουν προκύψει θετικά αποτελέσματα, ως προς την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και κατά συνέπεια στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και στην αύξηση των εσόδων του κράτους.

Μεγίστης σημασίας είναι και τα διάφορα μέτρα που έχουν υιοθετηθεί και νομοθετούνται κατά καιρούς τα οποία όντας στην φαρέτρα του φοροεισπρακτικού μηχανισμού συμβάλλουν στην ακριβέστερη εικόνα της περιουσιακής κατάστασης των φορολογουμένων και βοηθούν τον ελεγκτικό μηχανισμό για τον εντοπισμό τυχών αποκρυβείσας φορολογητέας ύλης. Τέτοια μέτρα είναι, λόγου χάρη, αυτό της σταδιακής υποχρεωτικής χρήσης του πλαστικού χρήματος, των ηλεκτρονικών συναλλαγών καθώς και η υποβολή του περιουσιολογίου κ.α.

Τροχοπέδη στην εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχων αποτελεί καταρχάς το γεγονός ότι ελληνική αλλά και η διεθνής βιβλιογραφία πάνω σε αυτό το αντικείμενο δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλη και κατά δεύτερον ότι πρόκειται για μια μορφή φορολογικών ελέγχων για τον οποίο ο φορολογικός μηχανισμός δεν είναι αρκετά καταρτισμένος καθώς η εφαρμογή τους ξεκίνησε δειλά από το 2013 παρόλο που θεσμοθετήθηκε με τον ν.3842/2010.

Η εκπόνηση της παρούσας εργασίας αν και αποτελεί μια θεωρητική προσπάθεια απεικόνισης του νομοθετικού πλαισίου της εφαρμογής των έμμεσων τεχνικών ελέγχου στην Ελλάδα, προσδοκά να διευρύνει και να ενισχύσει την βιβλιογραφία ως προς την χρήση αυτών από την Φορολογική Διοίκηση.

Τέλος, επειδή θεωρείται ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια διερεύνησης του θέματος προτείνεται η διεξαγωγή μιας εμπειρικής έρευνας προκειμένου να διαπιστωθεί η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου, η αποτελεσματικότητα κατά την χρήση τους στους φορολογικούς ελέγχους καθώς και η εξεύρεση κάθε φορά της κατάλληλης κατά περίπτωση μεθόδου από την φορολογική αρχή ώστε να οδηγηθεί στον ορθό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης για την επιβολή των αναλογούντων φόρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Αληφαντής, Γ.(2011), Ελεγκτική, ΠΑΜΙΣΟΣ, Αθήνα

Βελέντζας Γ., Καρτάλης Ν. και Μπρόνη Γ.(2012), Ελεγκτική και Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, Θεσσαλονίκη

Δαλαμάγκα Α.(1985) Φορολογικός έλεγχος των επιχειρήσεων
Τεύχη του Δελτίου Φορολογικής Νομοθεσίας: σελ. 9, 137, 137, 138, 144, 145 και 147

Καζαντζής Ι. Χρήστος (2006), Ελεγκτική&Εσωτερικός Έλεγχος, Μια Συστηματική Προσέγγιση Εννοιών, Αρχών και Προτύπων, Εκδόσεις Business Plus Α.Ε.

Καραμάνης, Κ. (2008), Σύγχρονη Ελεγκτική, ΟΠΑ, Αθήνα

Κορομηλάς, Γ. και Γιαννόπουλος, Χ. (2006) Φορολογικός Έλεγχος Επιχειρήσεων, Σημειώσεις Σεμιναρίου.

Λιόλιος, Α. (2014) Ο έλεγχος των φορολογικών υποθέσεων.

Μελάς Δ.(2015) Μέθοδοι φορολογικού ελέγχου εισοδήματος φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων, Αθήνα, Οικονομικές Εκδόσεις Ε.Ε.

Νεγκάκης, Χ. και Ταχυνάκης, Π.(2013), Σύγχρονα Θέματα Ελεγκτικής & Εσωτερικού Ελέγχου: Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, Διπλογραφία, Αθήνα

Ντάσιου, Σ. και Ζοργιαννού, Έ. (2014), Τεχνικές Ελέγχου με τη Χρήση Μεθόδων Έμμεσου Προσδιορισμού Φορολογητέας Ύλης. Γενική Γραμματεία Δημόσιων Εσόδων. Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων.

Σκόρδου Β. (1987),Φοροτεχνική Ελεγκτική των Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιχειρήσεων, Αθήνα.

Τάτσος, Ν. (2001), Παραοικονομία και φοροδιαφυγή στην Ελλάδα, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

Τάτσος, Ν. (2012), Θεωρία των Φόρων και Φορολογική Πολιτική, Εκδόσεις Κριτική.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Biber E., Revenue Administration: Taxpayer Audit - Use of Indirect Methods, Technical Notes and Manuals, International Monetary Fund, Fiscal Affairs Department, April 2010.

Retting C., Indirect Methods of Determining Taxable Income, Journal of Tax Practice & Procedure, Feb.-March 2014.

Νόμοι –Εγκύκλιοι -Αποφάσεις

N.2238/94 άρθρο 67B

N.4172/2013 άρθρο 28 παρ.1, παρ.2

N.4174/2013 άρθρο 27, 66

N. 4223/2013(ΦΕΚ Α΄287/31.12.2013) άρθρο 46 παρ.12

ΠΟΛ.1171/2013

ΠΟΛ.1180/2013 «Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3691/2008 (ΦΕΚ 166 Α΄), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 68 του Ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α΄)»

ΠΟΛ.1270/2013 «Μεθοδολογία Έμμεσων τεχνικών Ελέγχου.»

ΠΟΛ.1033/2013

ΠΟΛ.1228/2014

ΠΟΛ.1094/2014 «Τροποποίηση της ΠΟΛ. 1050/17-2-2014 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 474 τεύχος Β/25-2-2014 περί καθορισμού του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων β΄, γ΄ και ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν 4174/2013 (Φ.Ε.Κ.Α΄170) για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φορολογουμένων φυσικών προσώπων με μεθόδους έμμεσου προσδιορισμού».

ΠΟΛ.1259/2014 «Παροχή οδηγιών για τον τρόπο εφαρμογής της ΠΟΛ 1050/17.02.2014 Απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων»

ΠΟΛ.1050/2014 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων β', γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν 4174/2013 (Φ.Ε.Κ. Α' 170) για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φορολογουμένων φυσικών προσώπων με μεθόδους εμμέσου προσδιορισμού»

ΔΕΣ Α 1077357/10.05.2013 απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών «Εφαρμογή έμμεσων τεχνικών ελέγχου για τον προσδιορισμό φορολογητέου εισοδήματος φυσικών προσώπων»

Ηλεκτρονικές πηγές

www.taxheaven.gr

www.e-forologia.gr

www.gsis.gr

www.logistis.gr

www.oecd.org

www.wikipedia.org

www.e-nomothesia.gr

www.et.gr

www.astynomia.gr

www.bankofgreece.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

I. ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ/ΕΣΟΔΩΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	II. ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ/ΕΣΟΔΩΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.Υπόλοιπα χρηματοπιστωτικών λογαριασμών στην έναρξη της ελεγχόμενης περιόδου (προσωπικοί, οικογενειακοί, επαγγελματικοί)							1.Υπόλοιπα χρηματοπιστωτικών λογαριασμών στη λήξη της ελεγχόμενης περιόδου (προσωπικοί, οικογενειακοί, επαγγελματικοί)						
2. ΜΕΤΡΗΤΑ ή Υπόλοιπο ταμείου στην αρχή της ελεγχόμενης χρήσης (λογιστικά βιβλία επιχείρησης)							2. ΜΕΤΡΗΤΑ ή Υπόλοιπο ταμείου στο τέλος της ελεγχόμενης χρήσης (λογιστικά βιβλία επιχείρησης)						
3. Αναλήψεις από επιχείρηση							3. Εισφορές σε Λογαριασμούς επιχείρησης						
4.Ακαθάριστα Έσοδα από επαγγελματική δραστηριότητα							4. Καταβολές ποσών για συμμετοχή στο κεφάλαιο κάθε μορφής επιχειρήσεων						
5. Έσοδα από λοιπές πηγές							5. Αγορές περιουσιακών στοιχείων (προσωπικών/επαγγελματικών)						
6. Εισπράξεις από λοιπά μη φορολογούμενα έσοδα (αποζημιώσεις, επιδοτήσεις, δωρεές κ.λπ.)							6. Αγορές εμπορών, α' β' υλών και λοιπών αγαθών αναγκαίων στην άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας						
7. Έσοδα από Πώληση περιουσιακών στοιχείων							7. Επαγγελματικές/επιχειρηματικές δαπάνες πάσης φύσεως						
8. Εισπραχθέντα Δάνεια από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα							8. Ποσά αποπληρωμής προσωπικών ή επαγγελματικών δανείων						
9. Εισπραχθέντα έσοδα πάσης φύσεως φορολογούμενα ή μη (σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΦΕ)							9. Ποσά για ασφάλιστρα, αποζημιώσεις, δωρεές και λοιπές δαπάνες						
10. Αυξήσεις πληρωτέων λογαριασμών							10. Ποσά φόρων, τελών, εισφορών και προστίμων κάθε μορφής						
11. Μειώσεις λογαριασμών Εισπρακτεών							11. Ποσά για κάθε είδους Δαπάνες διαβίωσης (προσωπικές/οικογενειακές)						
12. Επιστροφές φόρων							12. Μειώσεις πληρωτέων λογαριασμών						
13. Προκαταβολές έναντι εσόδων επομένου έτους							13. Αυξήσεις λογαριασμών Εισπρακτεών						
14. Λοιπές περιπτώσεις εσόδων							14. Χορηγήσεις δανείων σε τρίτους.						
							15. Προκαταβολές εσόδων που εισπράχθηκαν σε προηγούμενο έτος/έτη						
							16. Λοιπές περιπτώσεις αναλώσεων						

ΣΥΝΟΛΟ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	ΣΥΝΟΛΟ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
---------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

III. ΥΠΟΛΟΙΠΟ	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Σύνολο διαθεσίμων εσόδων/κεφαλαίων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Διαθέσιμα έσοδα/κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Υπόλοιπο	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Β. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΟΔΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΟΔΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ			
	2008	2009	2010
Ασφάλεια ακίνητης περιουσίας			
Ασφάλεια αυτοκινήτου			
Ασφάλεια ζωής			
Ασφάλειες υγείας κ.λ.π.			
ΔΕΗ & Νερό			
Διατροφή			
Δίδακτρα σχολείου, λοιπών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ,φροντιστηρίων			
Δωρεές – Χορηγίες			
Επισκευές και συντήριση ιδιοκτησίας			
Ιατρικά & Φαρμακευτικά προϊόντα			
Ιατρικές -νοσοκομειακές δαπάνες			
Καταβολές μισθωμάτων			
Λοιπά έξοδα			
Μισθοί οικιακού προσωπικού			
ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ			
Πρόστιμα			
Συνδρομές σε λέσχες			
Συνταξιοδοτικές εισφορές, Εισφορές σε Ταμεία Ασφάλισης			
Τηλέφωνα & ταχυδρομικά τέλη			
Τραπεζικά Έξοδα -πιστωτικές κάρτες			
Σύνολα	0	0	0

Γ. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ		1/1-31/12/2005	1/1-31/12/2006	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2008	1/1-31/12/2009	1/1-31/12/2010
	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΛΗΞΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Μείον	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΕΤΟΥΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Μείον	ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΜΕ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΕΥ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ						
Συν	ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ						
	ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Συν	ΜΗ ΕΚΠΗΤΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (επιταγές και μετρητά)						
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ/ΑΓΟΡΕΣ ΕΞΟΦΛ/ΣΕΣ						
	ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Μείον	ΛΟΙΠΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ						
	ΕΣΟΔΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΗΓΕΣ						
	ΔΑΝΕΙΑ, ΔΩΡΕΕΣ, ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ						
	ΛΟΙΠΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ						
	ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΟ ΒΑΣΗ ΜΕΘΟΔΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (Α)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Μείον	ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (Β)						
	ΔΙΑΦΟΡΑ (Α) - (Β)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

D. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ						
<i>Ελεγχόμενα οικονομικά έτη</i>	έτος βάσης 2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (Περιουσιακά Στοιχεία προσωπικά / οικογενειακά / επαγγελματικά)						
Ακίνητη περιουσία (κόστος)						
Έπιπλα & Συσκευές						
Προσωπικά αντικείμενα μεγάλης αξίας						
Κοσμήματα						
Μηχανοκίνητα Οχήματα- Σκάφη-Αεροσκάφη κλπ						
Μετρητά διαθέσιμα						
Καταθέσεις σε χρηματ/κά ιδρύματα						
Μετοχές, λοιποί τίτλοι						
Σύνολο Απογραφής τέλους χρήσης						
Διάφοροι λογ/σμοί-λοιπά περιουσιακά στοιχεία						
Σύνολο	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΠΑΘΗΤΙΚΟ (Υποχρεώσεις προσωπικές/οικογενειακές)						
Δάνεια μελών οικογένειας (Λογαριασμοί δανείων)						
Δάνεια λοιπά						
Γραμμάτια						
Πιστωτές διάφοροι						
Διάφορες Υποχρεώσεις						
Σύνολο	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Καθαρή Θέση	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ε. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ ΔΙΑΧ/ΚΟΥ ΕΤΟΥΣ		2005	2006	2007	2008	2009	2010
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΣΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ (ελεγχόμενης περιόδου)						
Μείον	ΜΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ						
Μείον	ΠΟΣΑ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ						
Μείον	ΣΥΜΨΗΦΙΣΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ						
Μείον	ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΛΠ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΚΑΘΑΡΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ						
	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΑΘΑΡΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	0	0	0	0	0	0
Πλέον	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ/ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (μετρητοίς)						
Πλέον	ΑΓΟΡΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΡΩΤΩΝ Ή ΒΟΗΘ. ΥΛΩΝ Κ.ΛΠ. ΕΙΔΩΝ (μετρητοίς)						
Πλέον	ΑΓΟΡΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ/ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ (μετρητοίς)						
Πλέον	ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ (μετρητοίς)						
Πλέον	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ, ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ (μετρητοίς)						
Πλέον	ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗ/ΜΕΙΩΣΗ ΧΡΕΩΝ με μετρητά						
Πλέον	ΑΥΞΗΣΗ/ΜΕΙΩΣΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ						
Πλέον	ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ σε μετρητά						
	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΛΩΘΕΝΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	0	0	0	0	0	0
Μείον	ΜΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ (π.χ. δάνεια, δωρεές κ.λπ.)						
Πλέον	ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ (π.χ. προκαταβολές έναντι εσόδων επομένου έτους)						
Πλέον	ΘΕΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ/ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΑΡΧΗΣ)						
Μείον	ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ/ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΑΡΧΗΣ)						

<i>Μείον</i>	ΘΕΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΛΗΡΩΤΕΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ/ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΑΡΧΗΣ)						
<i>Πλέον</i>	ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΛΗΡΩΤΕΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ/ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΑΡΧΗΣ)						
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ (Α)	0	0	0	0	0	0
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΛΩΘΕΝΤΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ (Β1)						
	ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ (Β2) πλην της ελεγχόμενης δραστηριότητας						
	ΔΙΑΦΟΡΑ (Α)-(Β1)-(Β2)	0	0	0	0	0	0